

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ : สารคดีสื่อสารความรู้งานวิจัย สกว. (สารคดีวิจัยไฉ่สาระ)

: The Thailand Research Fund, Documentary for Learnings.

โดย

นาย สรรัฐ สายณสิต

Mr. Sorarat Sayanasit

และคณะ

สนับสนุนโดย ฝ่ายการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ สื่อสารสังคม

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

สัญญาเลขที่ RUG6190009

โครงการ : สารคดีสื่อสารความรู้งานวิจัย สกว.(สารคดีวิจัยไลค์สาระ)
: The Thailand Research Fund, Documentary For Learnings.

โดย
นาย สรรัฐ สายณสิต
Mr.Sorarat Sayanasit
และคณะ

สนับสนุนโดย ฝ่ายการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ สื่อสารสังคม
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ที่มา และ กรอบแนวคิดของโครงการ

1.1 ที่มาและกรอบแนวคิด

การสื่อสารกับสังคมให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของงานวิจัยที่ สกว. สนับสนุน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เครื่องมือและช่องทางสื่อสารที่หลากหลาย โดยเครื่องมือและช่องทางที่ใช้สื่อสารแต่ละสื่อก็ตอบโจทย์แตกต่างกันออกไป ยกตัวอย่างเช่น การสื่อสารผ่านสื่อหนังสือพิมพ์, โทรทัศน์, นิตยสาร อาจสามารถกระจายข่าวสารข้อมูลได้ในวงกว้าง แต่อาจไม่ลึกซึ้งในแง่ของเนื้อหาสาระ หรือการสื่อสารผ่านการประชุม เวิร์กช็อปวิชาการ ก็อาจเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ลึกซึ้งครบถ้วนที่สุด แต่ไม่สามารถเข้าถึงสาธารณชนในวงกว้าง ด้วยข้อจำกัดหลายประการ เช่น ื่องานการประชุม หรือการเสวนา มีความเป็นวิชาการไม่ดึงดูดคนทั่วไป รวมถึงทัศนคติของคนส่วนใหญ่ที่มองว่างานวิจัยเป็นเรื่องยาก ภาษารูปแบบในการประชุม หรือการนำเสนอ ไม่เหมาะกับคนทั่วไป

อีกทั้งการสื่อสารงานวิจัยที่ผ่านมา ยังสร้างกลุ่มสาธารณชนที่ติดตามผลงานวิจัยได้ไม่ทั่วถึง เพราะกลุ่มเป้าหมายของสื่อแต่ละประเภทแตกต่างกันไป รวมถึงข้อจำกัดในเรื่องของเครื่องมือการเข้าถึง ช่วงเวลาการเข้าถึงและสถานที่การเข้าถึง แต่ปัจจุบันเทคโนโลยีถูกพัฒนาสร้างการเปลี่ยนแปลงด้านการสื่อสาร ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อและข้อมูลได้ในทุกที่ ทุกเวลา ผ่านโทรศัพท์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ถืออยู่ในมือ โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี) ระบุพฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตประเทศไทยปี 2561 เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง เฉลี่ย 10 ชั่วโมง 5 นาที ต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ถึง 3 ชั่วโมง 41 นาที ต่อวัน Gen Y ซึ่งก็คือคนที่เกิดอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2523-2540 ใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงที่สุด โดยใช้เวลาเข้าถึง Facebook, Instagram, Twitter และ Pan tip เฉลี่ย 3 ชม. 30 นาที ต่อวัน ขณะที่การรับชมวีดิโอสตรีมมิ่ง เช่น YouTube หรือ Line TV มีชั่วโมงการใช้งานเฉลี่ยอยู่ที่ 2 ชม. 35 นาที ต่อวัน ส่วนการใช้แอปพลิเคชันเพื่อพูดคุย เช่น Messenger และ LINE เฉลี่ยอยู่ที่ 2 ชม. ต่อวัน และเล่นเกมออนไลน์อยู่ที่ 1 ชม. 51 นาที ต่อวัน และการอ่านบทความหรือหนังสือทางออนไลน์อยู่ที่ 1 ชม. 31 นาที ต่อวัน

จากพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตเข้าถึงสื่อของคนไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในฐานะองค์กรสนับสนุนการสร้างความรู้จากกระบวนการวิจัย สามารถกำหนดทิศทาง และ ยุทธศาสตร์การสื่อสารสู่สาธารณะ ส่งเสริมขับเคลื่อนและพัฒนาสังคมด้วยฐานความรู้ ด้วยงานวิจัยประเด็นต่างๆ ที่มีการศึกษาว่า 20,000 (สองหมื่น) โครงการ ที่คนส่วนใหญ่ไม่รู้ ทั้งที่มีการเก็บรวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ในระบบ E-Library เว็บไซต์ สกว. (www.trf.or.th) ซึ่งมียอดการเข้าชม เมื่อ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561 มาถึง 6,305,576 คน และมีจำนวนสมาชิกในระบบ E-Library มากถึง 254,319 สมาชิก ซึ่งมีการดาวน์โหลดงานวิจัยที่เก็บไว้กว่าหมื่นโครงการมากถึง 2,487,389 ครั้ง

นั่นแสดงให้เห็นว่า มีคนจำนวนหนึ่งสนใจงานวิจัยภายใต้การสนับสนุนของ สกว. อย่างจริงจัง โดย **สารคดีสื่อสารความรู้งานวิจัย สกว. (สารคดีวิจัยโลดสำราญ) : The Thailand Research Fund, Documentary For Learnings.** จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยทำความเข้าใจที่มากขึ้น โดยการสรุปงานวิจัย “เป็นวิดีโอสื่อสารความรู้” แทนการอ่านงานวิจัยในรูปแบบรูปเล่ม และไฟล์พีดีเอฟจำนวนมาก ร้อยหน้า ซึ่งทำให้ผู้อ่านต้องใช้เวลาในการศึกษาทำความเข้าใจเป็นเวลานาน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน หรือประยุกต์เข้ากับงานต่างๆ เพื่อสิ่งที่ดีกว่าของผู้ชม ผ่านสารคดีความรู้ 15 โครงการ 15

ตอน ความยาว 7-10 นาทีต่อตอน รวมถึงคลิปสั้น พร้อมอักษรบรรยาย 1-1.5 นาที และ Infographics ที่สามารถแสดงและใช้ได้กับสื่ออื่น

อีกทั้งการสื่อสารทางออนไลน์ในรูปแบบ Crip Video ทำให้ประชาชนรู้สึกที่สามารถเข้าถึงนักวิจัยในโครงการ ได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจถึงแก่นแท้ของงานวิจัย และเข้าใจง่ายต่อผู้รับชมทุกเพศทุกวัย รวมถึงประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และนักวิจัยเอง สามารถเข้าถึงกันได้ง่ายมากยิ่งขึ้น สามารถสอบถามหรือให้คำตอบได้อย่างรวดเร็วมากกว่าการสืบค้นในเว็บไซต์ซึ่งเข้าถึงประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายได้น้อยกว่าผ่านช่องทาง Facebook ที่เป็นที่ยอดนิยมในกลุ่มคนไทยปัจจุบัน ดังนั้นจึงเชื่อว่าสารคดีชิ้นนี้จะมีประโยชน์ต่อนักวิจัยเอง และภาคประชาชนเองอย่างอง่างแท้

ตลอด 25 ปีที่ผ่านมา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้สนับสนุนโครงการวิจัยมาแล้วกว่า 20,000 โครงการ และมีการนำความรู้จากงานวิจัยไปต่อยอดเป็นจำนวนมาก ซึ่ง สกว.มุ่งหวังให้งานวิจัยสามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์และสร้างผลกระทบขนาดใหญ่ในสามด้านหลัก คือ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยแบบใหม่ หรือ วิจัย 4.0 โดยใช้การสื่อสารเป็นตัวขับเคลื่อน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของ สกว. ที่กล่าวมาในข้างต้น จึงเกิดเป็น **สารคดีสื่อสารความรู้งานวิจัย สกว. (สารคดีวิจัยไลค์สาระ) : The Thailand Research Fund, Documentary For Learnings.** เพื่อนำเสนองานวิจัยในรูปแบบสารคดี จากการคัดสรรงานวิจัยที่โดดเด่นมา 20 ชิ้นงานวิจัย (งานวิจัยใหม่)

วัตถุประสงค์ : สารคดีชิ้นนี้จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่หลักการและปัญหาต่างๆ จนไปถึงขั้นตอนของงานวิจัย เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจของการแก้ไขปัญหาในมิติต่างๆ ของสังคมไทย ผ่านการอธิบายของนักวิจัย และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียจากงานวิจัย (ประชาชนที่มีส่วนกับงานวิจัย) ในรูปแบบของสารคดีเชิงสร้างสรรค์

รูปแบบ : เล่าเรื่องเรื่องราวแบบภาพยนตร์สารคดี ถ่ายทอดไปยังบุคคลที่ 3 ให้เข้าใจอย่างอง่างแท้ว่างานวิจัยสำคัญอย่างไร

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

1. เพื่อทำการเผยแพร่งานวิจัยของ สกว. ในรูปแบบของภาพยนตร์สารคดีความรู้
2. เพื่อให้ประชาชนเข้าใจ และเห็นประโยชน์จากงานวิจัย สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้
3. เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะผ่านช่องทาง ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Facebook , You Tube และ นักวิจัยสามารถใช้สารคดีงานวิจัย สกว. นำเสนอแก่สาธารณะในเวทีต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ

บทที่ 2

ความหมาย แนวคิด สารคดีงานวิจัย

ความหมายของภาพยนตร์สารคดี หรือ สารคดี

โดย สมหมาย ตามประวัติ

ภาพยนตร์สารคดี (Documentary) เป็นภาพยนตร์ที่บันทึกเหตุการณ์จริงหรือแสดงให้เห็นสภาพทางสังคมอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ได้ทำเป็นนวนิยาย เป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับและสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ สังคม และวิทยาศาสตร์หรือเศรษฐศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือการจัดสร้างตลกแต่งขึ้นมาใหม่ แต่เนื้อหาการนำเสนอออกเน้นข้อเท็จจริงมากกว่าความบันเทิง และเป็นเรื่องที่ผูกพันกับเหตุการณ์และบุคคลจริงโดยไม่มีการแสดง ภาพยนตร์สารคดีเป็นภาพยนตร์ที่ตั้งใจให้เป็นบันทึกบางแง่มุมของความเป็นจริงบางอย่าง แรกเริ่มเพื่อวัตถุประสงค์ในการสอน หรือการเก็บรักษาทะเบียนทางประวัติศาสตร์

คำว่า "Documentary" นี้คิดขึ้นโดย John Grierson ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ชาวสกอต ใน ค.ศ. 1926 โดยให้คำจำกัดความภาพยนตร์สารคดีว่าเป็น "การปฏิบัติที่เป็นการสร้างสรรค์ในสิ่งที่จริง" เพื่ออธิบายงานภาพยนตร์ของ Robert Flaherty ซึ่งเป็นคนแรกที่สร้างภาพยนตร์เกี่ยวกับการวิจารณ์สังคม โดยบรรยายให้เห็นภาพของคนจริงในสถานการณ์จริง

โดยทั่วไปแล้ว ภาพยนตร์สารคดีจะแสดงถึงสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาวิกฤติการณ์ เหตุการณ์หรือการกระทำของบุคคล ไม่จำเป็นต้องใช้ฉาก เครื่องแต่งกาย หรือบทเจรจาหรือเสียงอื่นมาประกอบ ภาพยนตร์สารคดีจะต้องหาทางสร้างความรู้สึกที่เป็นอยู่ในขณะนั้นให้ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การสร้างภาพยนตร์สารคดีจึงไม่ได้มีความมุ่งหมายอยู่ที่จะอธิบายเรื่องราวให้ผู้ชมรู้ว่าอะไรเป็นอะไรเท่านั้น แต่ผู้สร้างต้องมีความตั้งใจเพื่อชี้ให้เห็นพฤติกรรมจากการกระทำนั้น ๆ เป็นสำคัญ

เมื่อผู้ชมได้เห็น "ผล" อาจจะเป็นผลร้ายแรง ปานกลาง บอบบาง ผู้ชมจะมีความรู้สึกทางอารมณ์ทันที อาจจะเป็นอารมณ์โกรธเกลียด รัก หลงใหล ซึ่งอารมณ์ดังกล่าวนี้อาจจะผูกพันอยู่ชั่วคราวหรือยาวนานตลอดไปได้ ดังนั้นผู้ถ่ายทำภาพยนตร์สารคดีต้องเน้นทัศนะมุมมองของบุคคล และจะถ่ายทอดตามสถานการณ์ของบุคคล กระบวนการ เหตุการณ์ ที่ถูกต้องตามความเป็นจริง และต้องพยายามแปลความหรือตัดความออกไปในแนวสร้างสรรค์ ให้เห็นเด่นชัด

ประเภทของสารคดี

นักวิชาการประเภทของโครงการวิจัย ออกเป็น 4 ส่วน ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ คือ

1. ประเภทของสารคดีที่แบ่งตามวัตถุประสงค์การนำเสนอ
2. ประเภทของสารคดีที่แบ่งตามเนื้อเรื่อง
3. ประเภทของสารคดีที่แบ่งตามลักษณะของเนื้อหา
4. ประเภทของสารคดีที่แบ่งตามการผลิต

จากความหมาย และการแบ่งประเภทสารคดี ทำให้ นิยามความหมายสารคดีสื่อสารงานวิจัย ตามความเข้าใจได้ว่า เป็นการสื่อสารความรู้ ที่เป็นมากกว่าความจริง เพราะกระบวนการวิจัย เป็นการหาความจริง เพื่อให้ได้ความจริงที่มากกว่าเดิม กระทั่งสามารถ นำไปใช้ในการอธิบาย และอ้างอิง พัฒนาและ แก้ไขปัญหาสถานการณ์ทางสังคมในประเด็นต่างๆ ของสังคม กล่าวคือ สารคดีสื่อสารการวิจัย เป็น ภาพยนตร์ที่บันทึกเหตุการณ์ สภาพทางสังคม ที่เกิดขึ้นจริงและมีการศึกษาความจริงให้รู้ความจริงอีกครั้ง ผ่านการวางโครงเรื่อง การลำดับภาพและภาพ หรือเทคนิคต่างๆ ดังนี้

Introduction

“ปัญหา คือโครงสร้างของความสำเร็จ”

โดยการเลือกเลือกใช้วลีหรือประโยคที่กระทบความรู้สึกของผู้ชม แสดงให้เห็นปัญหา หลักการ และผลการวิจัยที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านั้น ผ่านตัวละครต่างๆ อาจเป็นชาวบ้าน คนในพื้นที่ หรือนักวิจัย นำพาไปสู่จุดเริ่มต้นของปัญหา สู่การค้นคว้าวิจัยเพื่อสิ่งที่ดีกว่า และสร้างผลลัพธ์ที่แสนประทับใจในตอนท้ายเรื่อง แฝงเรื่องราวทัศนคติที่ดี น่าติดตาม และเป็นกันเอง พร้อมกันนี้ยังแฝงไปด้วย องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ทั้งในส่วนของทฤษฎีการทดลอง โดยอ้างอิงจากงานวิทยาศาสตร์จริงในการใช้ ร่วมกันงานวิจัยของ แต่ละชิ้นงาน เพื่อความเข้าใจของงานวิจัยต่างๆ อย่างถ่องแท้

Concept

สารคดีที่เล่าความจริง นำเสนออย่างตรงไปตรงมา หรือที่เรียกว่า Realism (สัจนิยม) แสดงให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหา และผลลัพธ์ โดยการชมและจบในตอน สร้างสีสันด้วยธรรมชาติอันแสงงดงาม วิถีชีวิตของคนแต่ละพื้นที่ และ วัฒนธรรมของ สถานที่ต่างๆ สอดแทรกลงไป เพื่อให้เกิดความอบอุ่น และความรู้สึกที่ดี ต่อคนดู ได้หลายช่องทาง โดยเฉพาะสื่อใหม่ (โดยในแต่ละเรื่องได้เพิ่มความเข้าใจ ด้วยอินโฟกราฟิกส์ (Infographics) และ คลิปสั้นความยาว 1-1.5 นาที ต่อหนึ่งงานวิจัย ผ่านเส้นเรื่องที่คอยนำไปพบปะผู้คนที่หลากหลาย และวัฒนธรรมที่แตกต่าง เน้นความ ธรรมดาแต่น่าสนใจ เล่าปัญหาของแต่ละพื้นที่ ผ่านภาษาที่แตกต่าง สู่การแก้ไข และผลลัพธ์ ที่ดียิ่งขึ้น

Mood and Tone

“เล่าเรื่องราวด้วยภาพ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ อาจมีทั้งในเมืองและนอกเมืองสลับกันไป ท้องถนนที่เต็มไปด้วยรถ ฝุ่นควัน หรือกลิ่นอายความเป็นธรรมชาติ ป่าเขาลำเนาไพร ควบคู่ไปกับเนื้อหาสาระแฝงไปด้วยความรู้จากนักวิจัย กับผลงานวิจัยทั้งหมด 20 เรื่อง ผ่านสารคดีทั้งหมด 20 ตอน”

สารคดีที่ว่าด้วยความจริงเป็นพื้นฐานของเนื้อหา ไม่มีการใช้พิธีกรในการดำเนินเรื่อง แต่เราใช้ชาวบ้าน คนพื้นที่ในการดำเนินเรื่อง พูดในสิ่งที่เขารู้สึก เล่าในสิ่งที่เขาอยากเล่า ทั้งปัญหา และการแก้ไข จากนักวิจัยที่นำปัญหาต่างๆ ของแต่ละพื้นที่มาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาหรือค้นพบสิ่งที่ดีกว่าสลับกันไป สอดแทรกกับวัฒนธรรมที่น่าสนใจของแต่ละพื้นที่ เพื่อสอดคล้อง กับงานวิจัย สร้างความประทับใจกับคนดู

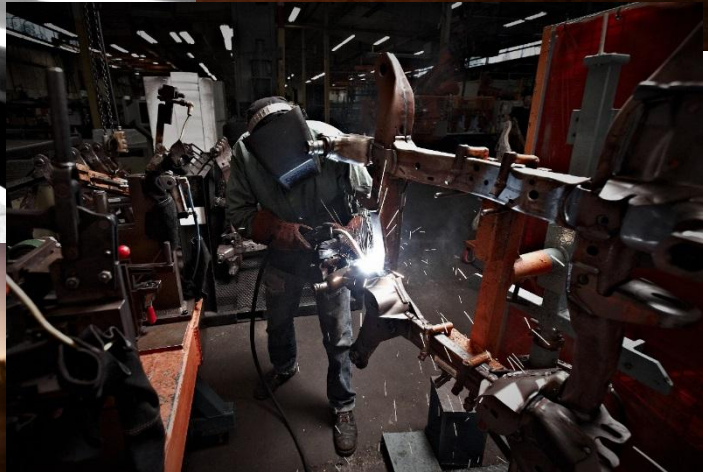
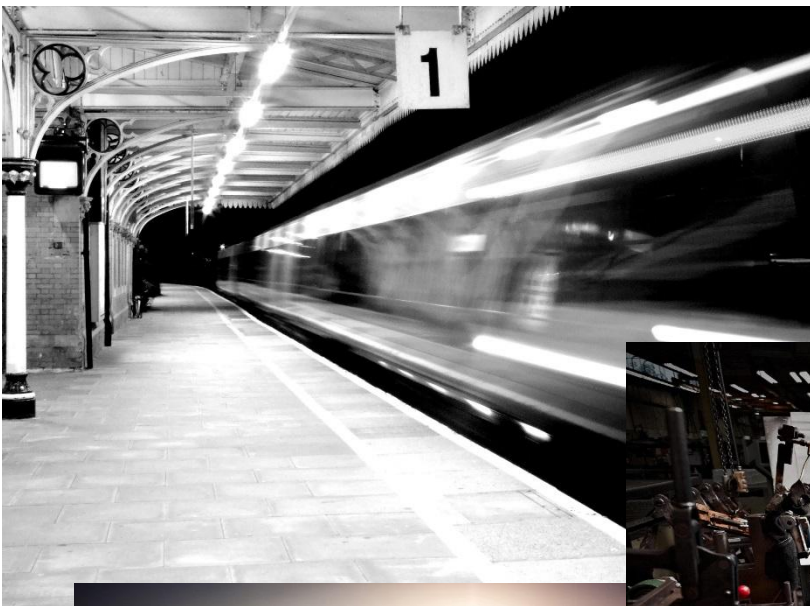
Location

สถานที่ถ่ายทำของทุกเรื่อง มีความเกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาการวิจัย เช่น ชุมชน เมือง กิจกรรมที่ นักวิจัยแต่ละโครงการ ใช้ศึกษาและเก็บข้อมูล รวมไปถึงจนถึงเป็นห้องทำงาน ห้องทดลอง หรือ ห้องเรียน ตลอดจนชุมชนเขา และ ป่าไม้

เพื่อให้ได้ภาพละบรรยากาศในการเล่าเรื่องที่จริง และมีความความหลากหลายและความแตกต่าง ของสถานที่ ซึ่งแฝงไปด้วยการสร้างสีสันและจังหวะ เพราะแต่ละโครงการมีกลิ่นอายที่ไม่เหมือนกัน บาง เรื่องสถานที่เล่าถึงความสนุก อบอุ่น และเสียง ต่างกันออกไปในแต่ละตอน

ทำให้ภาพที่ใช้เล่าเรื่องของสารคดี เป็นมากกว่าภาพจริง แต่ทำให้ไม่ให้คุณรู้สึกเชื่อ เข้าใจ เป็น งานวิชาการที่เป็นเรื่องเข้าใจยากที่ไม่รู้สึกเบื่อ และอยากติดตามมากยิ่งขึ้น

บางสถานที่ สอดแทรกด้วยทัศนคติ และความรู้ที่น่าสนใจ

บทที่ 3

การดำเนินการผลิตสารคดีงานวิจัย

ทีมวิจัยกำหนดลักษณะการดำเนินโครงการ/ขั้นตอนในการทำงาน 3 ขั้นตอน (3P วชิระ อินทร์อุดม : 2539) คือ

- ขั้นเตรียมการผลิต (Pre-Production)
- ขั้นการผลิต (Production)
- ขั้นหลังการผลิต (Post-Production)

ของการดำเนินงาน ทั้งสิ้นจากทั้งหมด 15 ตอน ตามข้อกำหนดของโครงการ และ ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 1.สารคดีวิจัยไคล์สาระ 2. ไวรัลคลิป (Viral clip) 3. Infographic

ลักษณะการดำเนินโครงการ/ขั้นตอนในการทำงาน

การดำเนินการ ขั้นตอนเตรียมการผลิต

1.การคัดเลือกงานวิจัย

ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งก่อนเริ่มทำการผลิตรายการ โดยทีมวิจัย เริ่มต้นโครงการด้วยการเข้าเว็บไซต์ สกว. (www.trf.or.th) ศึกษางานวิจัยที่น่าสนใจ โดยการสนับสนุนของ สกว. เพื่อนำเสนอกับผู้บริหาร นักวิจัยและ เจ้าหน้าที่ ของ สกว. สำหรับเกณฑ์การคัดเลือกเน้นไปที่เรื่องงานวิจัยใหม่ และงานวิจัยที่คนทั่วไปสามารถเห็นความสำคัญ ใกล้ตัว เช่น เรื่องสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และ ภัยพิบัติ หรือเป็นเรื่องราวที่คนส่วนใหญ่ไม่เคยได้ยินมาก่อนทั้งที่เป็นงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น งานวิจัยเชิงพื้นที่ และ งานวิจัยและการพัฒนา (Research & Development) ครอบคลุมทั้งมิติทางวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และเศรษฐกิจ จากการสืบค้นงานวิจัยของ สกว. พบว่า มีงานวิจัยจำนวนมากเหมาะแก่การผลิตสารคดีความรู้ แม้จะเป็นงานวิจัย เก่า แต่สามารถนำมาอธิบายปรากฏการณ์ใหม่

2. การทำความเข้าใจเนื้อหา

ภายหลังการกำหนดหัวข้อ และ ประเด็นการถ่ายทำ เป็นกระบวนการศึกษาเนื้อหาข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการผลิตแล้ว นำมาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจเนื้อหาสาระที่ถูกต้อง ก่อนที่จะนำมาออกแบบการเล่าเรื่องผ่านบทสารคดีในเรื่องนั้น ให้มีความทันสมัย น่าสนใจ แต่ยังคงความถูกต้อง และ ความน่าเชื่อถือ ขององค์ความรู้จากการวิจัย โดยมีเจ้าหน้าที่ สกว. ช่วยอธิบายงานวิจัย (ความรู้เบื้องต้น) รวมถึงจัดทำ และจัดหาข้อมูลผ่านการย่อยข้อมูล และสรุปไว้ เนื่องจากธรรมชาติของผู้วิจัย ที่เป็นนักวิชาการ จะสื่อสารงานวิจัย เฉพาะกลุ่ม ไม่ได้มุ่งเน้นสื่อสารงานวิจัยกับบุคคลทั่วไป ทั้งในส่วนของภาษา และ ศัพท์เฉพาะ

3. การเขียนบทสารคดี

เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการกำหนดประเด็นถึงการวิเคราะห์เนื้อหา จนได้ประเด็นหลักและประเด็นย่อยของสารคดี แล้วนำมาเขียนเป็นบท ซึ่งเป็นการกำหนดลำดับก่อนหลังของการนำเสนอภาพและเสียง หรือ ที่เรียกว่า การวางโครงเรื่อง ลำดับ เหตุการณ์ ตัวละคร แนวคำถาม เพื่อให้ผู้ชมได้รับเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยระบุลักษณะภาพ และเสียงไว้ชัดเจน โดยบทสารคดีทุกตอนจะผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา จากเจ้าหน้าที่ สกว. และ นักวิจัย ก่อนปรับแก้และดำเนินการขั้นตอนต่อไป

4.การจัดทำงบประมาณ

โดยทั่วไปจะมีการตั้งงบประมาณไว้ก่อนแล้ว แต่ในขั้นนี้จะเป็น การกำหนดการใช้งบประมาณโดยละเอียด ซึ่งจะเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินการผลิต เช่น ค่าดำเนินการผลิตรายการ ค่าผลิตงานกราฟิก ค่าวัสดุรายการ ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าที่พัก และค่าพาหนะ เป็นต้น เนื่องจากโครงการวิจัยในจำนวนทั้งหมด มีประเด็นที่ต้องเดินทางต่างจังหวัด 8 พื้นที่ ประกอบด้วย จ.สมุทรสาคร, จ.สมุทรสงคราม, จ.น่าน, จ.ชลบุรี, จ.ศรีสะเกษ, จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดปัตตานี และจังหวัดกาญจนบุรี

5.ประสานขอความร่วมมือ

นอกจากการประสานขอข้อมูลเพิ่มเติม. เจ้าหน้าที่ สกว. ช่วย การนัดหมายการสัมภาษณ์ และ ออกหนังสือขออนุญาตมหาวิทยาลัย ใช้สถานที่สัมภาษณ์นักวิจัย ทั้งที่อยู่กรุงเทพ และต่างจังหวัด จากนั้นทีมวิจัยดำเนินการประสานงานต่อ เพื่อยืนยัน วัน เวลา สถานที่ในการถ่ายทำ และ สัมภาษณ์

6.ขั้นตอนการผลิต

หลังจากการประสานขอความร่วมมือ และ การนัดหมายต่างๆ เป็นขั้นตอนการถ่ายทำสารคดีความรู้ ทางทีมเน้นการใช้ภาพและเสียงจากสถานที่จริง ระยะเวลาการ ถ่ายทำและสัมภาษณ์แต่ละครั้งจะอยู่ที่ประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง ถึง 15 ชั่วโมง เริ่มจากปูพื้นความรู้ในสาขานั้นๆ ต่อด้วยเจาะประเด็นมาที่ตัวงานวิจัยล่าสุดที่สนับสนุนโดย สกว. ความน่าสนใจของผลการค้นพบ และจบท้ายด้วยการเล่าประสบการณ์ระหว่างทำวิจัย ตลอดจนการฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ และทัศนคติที่นำสู่ความสำเร็จในที่สุด

ทั้งนี้ทีมวิจัยได้แบ่งการดำเนินการเป็น 3 phase ตามความเหมาะสมของกลุ่มเนื้อหา และ พื้นที่เพื่อความสะดวกในการจัดการ และ งบประมาณ

P1 ตารางการถ่ายทอดทำสารคดี (Like) สาระ

เรื่อง	โครงการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	นักวิจัย	สถานที่ / ติดต่อ
คืนความสุขให้ ห้องเรียน	โครงการวิจัยเครือข่าย ขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชน และการศึกษา โครงการ จัดตั้งสถาบันรามจิตติ **แหล่งข้อมูลอ้างอิง - คืนความสุขสู่ ‘ห้องเรียน’ - ผลสำรวจต้อนรับวันครู ชี้ “เด็กไทยต้องการ ความรักก่อนความรู้”- 4 เรื่องใหญ่ในมุมมอง เด็ก/ครู/ ผู้ปกครอง - ไม่เรียกรู้เทิร์น	ดร.อมรวิชัย นาครทร รพ อาจารย์ คณะครุ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เวลา 9.00 น.- 16.00
คนจนเมือง	โครงการวิจัยชุดความเหลื่อม ล้ำและคนจนเมือง (2560) **แหล่งข้อมูลอ้างอิง - (YouTube) สารคดี ณ ดอน ขบวนการคนจนเมือง - (knowledge farm) รายงาน : คนจนเมืองคือใคร ? หรือ ข้อมูลเพิ่มเติมที่ elibrary.trf.or.th	ดร.สุปรียา หวังพัชร พล	ศูนย์วิจัย สังคมศาสตร์ จุฬาฯ
วิจัยรู้ สู้ ภัยพิบัติ	โครงการลดภัยพิบัติจาก แผ่นดินไหว - ปฏิบัติการด้าน แผ่นดินไหว	ศ.ดร.เป็นหนึ่งใน วานิช ชัย	สถาบันเทคโนโลยี แห่งเอเชีย (อังกฤษ: Asian Institute of

	โครงการ “ประมวผลงานวิจัย ความปลอดภัยในการ เดินทางนักท่องเที่ยว 2555- 2561” (ตามเอกสาร สกู๊ป มาตรการความปลอดภัยทาง ทะเล ,ข่าวปีนี้น้ำไม่ท่วม และ พาเวอร์พอยท์ แนบท้าย)	ผศ.ดร.ทวีศักดิ์ เตะ กระโทก นักวิจัยจาก คณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.นเรศวร (ใช้แค่ข้อมูล ไม่ต้องสัมภาษณ์)	Technology) หรือ เอไอที
ไอ้...ดำเนิน	โครงการวิจัยท้องถิ่น เรื่อง “การศึกษาปัญหาและ รูปแบบการจัดการน้ำและ สภาวะแวดล้อมเพื่อความ มั่นคงอาหารและเศรษฐกิจ ชุมชนคลองดำเนินสะดวก”	รศ.ดร.เพิ่มศักดิ์ มกรา ภิรมย์ สถาบัน สิทธิ มนุษยชนและสันติ ศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล	ดำเนิน – แม่กลอง
การท่องเที่ยวเชิง นิเวศ เมือง 3 น้ำ	โครงการวิจัยชุมชนกับการ จัดระบบนิเวศเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คลองดำเนินสะดวก	นายพนม นาคศิริ สารวัตรกำนัน ม. 2 ต. บางคนที่ อ.บางคนที่ ในฐานะนักวิจัย ชาวบ้าน	ต.บางคนที่ อ.บาง คนที่

P2 ตารางการถ่ายทอดสารคดี (Like) สาระ

เรื่อง	โครงการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	นักวิจัย	สถานที่ / ติดต่อ
มือที่มอง ไม่เห็น	โครงการออกแบบสื่อเพื่อการจัดการ เรียนรู้วิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) สำหรับ นักเรียนตาบอดระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย" ของคณะวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น “จะออกแบบห้องเรียนศิลปะอย่างไร ให้เด็ก ตาบอดสามารถเรียนร่วมกับเด็กธรรมดาได้ อย่างมีความสุข”	ผศ.ดร.สัญญาชัย สันติ เวช ผู้ช่วยคณบดีฝ่าย พัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ทูต ชาวบ้าน (บุรีรัมย์)	โครงการวิจัยชุดความสัมพันธ์ข้ามแดน บนฐานชุมชนท้องถิ่น ชายแดนไทย – กัมพูชา จังหวัดศรีสะเกษ (ตามข้อมูลแนบท้าย)	นาย รุ่งวิจิต คำงาม ผู้ ประสานงานศูนย์ ประสานงานการวิจัย เพื่อท้องถิ่น จังหวัดศรี สะเกษ	ชุมชนบ้านกลาง จ. ศรีสะเกษ
สามัญชน กับ กระบวนการ ยุติธรรม (น่าน)	โครงการวิจัยและประสานงานเพื่อ สังคมไทยไร้คอร์รัปชัน โดย ผศ.ดร.ธานี ชัยวัฒน์ - การก่อร่างทุนทางสังคมกับการพัฒนา ธรรมาภิบาลในบริบทชุมชนเมือง - การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในจังหวัด นครราชสีมา - มุมมองของประชาชนที่มีต่อการ คอร์รัปชันในพื้นที่อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน (ทำไมต้องเป็นที่นี่น่าน ?) ข้อมูลเพิ่มเติม http://www.knowledgefarm.in.th/corruption-from-the-fields/ https://www.the101.world/thai-style-corruption/	ผศ.ดร.ธานี ชัยวัฒน์ หัวหน้าโครงการวิจัย - ดร.ต่อภัสสร ยมนาถ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และ นักวิจัย SIAM Lab - คุณอดิศักดิ์ สาย ประเสริฐ ผู้ ประสานงานโครงการ 'สังคมไทยไร้ คอร์รัปชัน' - ชาวชุมชน บ่อเกลือ จ.น่าน	อำเภอบ่อเกลือ จ. น่าน
ฝนพริ้ง ทำขุนเขา กังวาน ความ	โครงการการพัฒนาแผนหลักการ จัดการภัยธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับ แผ่นดินถล่ม	รศ.ดร.วรกร ไม้เรียง คณะวิศวกรรม- ศาสตร์	คณะ วิศวกรรมศาสตร์ และ จังหวัดน่าน

เศร้ (น่าน)	โครงการเฝ้าระวังดินถล่มและระบบเตือนภัยในประเทศไทย (ตามข้อมูลแนบท้าย)	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รศ.ดร.สุทธิศักดิ์ ศรลัมพ์ หน่วยวิจัยดินถล่ม ศูนย์วิจัยและพัฒนาวิศวกรรมปฐพีและฐานราก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
ครอบครัวที่เป่าบางสะท้อนปัญหาสังคม	โครงการวิจัย การดูแลครอบครัวเปราะบาง ในสถานการณ์เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรและสังคมไทย - บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนและดูแลครัวเรือนชนบทไทย - ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวชนบทไทยภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางประชากรและสังคม (2559) ข้อมูลเพิ่มเติม (นอกจากแนบท้ายตาราง) http://www.knowledgefarm.in.th/new-thai-rural-household/	ผศ.ดร.ภูเบศร์ สมุทรจักร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ดร.ปิยวัฒน์ เกตุวงศา รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาองค์กรและสารสนเทศ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ม.มหิดล	สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ม.มหิดล

P3 ตารางการถ่ายทอดสารคดี (Like) สาระ

เรื่อง	โครงการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	นักวิจัย	สถานที่ / ติดต่อ
นับถอยหลัง 20 ปี.. กรุงเทพฯขาดแคลน น้ำประปา	โครงการวิจัยเรื่องแนวโน้ม ประชากรและความต้องการ น้ำประปา ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล	ผศ.ดร. อธิรงค์ สกุล ศรี	มหาวิทยาลัยมหิด ล
Single Mom	โครงการกองทุนสนับสนุน การวิจัยกิจกรรมทางเลือก หรือ เฮ้าส์กิตอ	คุณฮามี๊ะห์ มาสาระ กามา ,คุณฮาสนะ นาแตนิง ,คุณอาหะมะ คาเด และคุณหนู มา สาระกามา ทีมวิจัย โครงการสถานภาพ และ การปรับตัวของสตรี มุสลิมหม้ายในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้	ชุมชนพื้นที่ จ. ปัตตานี
เรื่อง ชัดกันฉันมิตร (วิจัยสันติ)	โครงการชัดกันฉันมิตร และ โครงการมาเลเซีย นัยยะที่ สำคัญต่อประเทศไทย	ผศ.ดร.แพร ศิริศักดิ์ ดำเกิง	มหาวิทยาลัย ศิลปากร
เรื่อง ข้าวหมกไก่ ไทย ดังไกลถึงไซน่า	โครงการวิจัย “การวิจัย” โครงการพัฒนาศักยภาพ ของนวัตกรรมอาหารไทย โดยใช้ส่วนผสมประกอบ (Ingredients) จากจังหวัด ชายแดนภาคใต้	มูฮัมหมัด หะยีอัมเสาะ เซฟหน้อย-วนัสนันท์ กนกพัฒนางกุล	เจ้าของร้านข้าว หมกไก่ จังหวัด ปัตตานี หัวหน้าโครงการ

เรื่อง คน ช้าง ป่า	โครงการ การวิจัยพัฒนาระบบเพื่อการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับช้างป่าอย่างสันติ บนฐานพลเมืองมีส่วนร่วม และงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น	ดร.พิเชฐ นุ่นโต หัวหน้าโครงการ	ม.มหิดล
--------------------	---	--------------------------------	---------

บทที่ 4

กระบวนการสำคัญการผลิตสารคดีงานวิจัย

ในบทนี้ เป็นการลงรายละเอียดเรื่องของการกระบวนการสำคัญการผลิตสารคดีงานวิจัย นอกจากที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ต้องอาศัยทักษะเฉพาะของบุคคล และเป็นขั้นตอนที่ส่งผลต่อวัตถุประสงค์ ต่อการทำหน้าที่ เพื่อสร้างสังคมฐานความรู้และนวัตกรรม ประกอบด้วย

1. การเขียนบท
2. การตัดต่อ
3. การเผยแพร่

การเขียนบทสารคดี

หลักจากการคัดเลือกเรื่องและทำความเข้าใจข้อมูลอย่างลึกซึ้ง เพื่อถ่ายทอดข้อมูลออกมาเป็นบทสารคดี ผู้เขียนได้พิจารณา ความคิดหลัก (Theme) ของเรื่อง แก่นของเรื่อง เพื่อวางโครงและลำดับเรื่องอย่างเชื่อมโยง พร้อมกำหนดสถานที่ บุคคลที่ให้สัมภาษณ์ คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้คำตอบที่เชื่อมโยงกับเรื่อง ให้ความหมายที่ดี และ คำถามในเรื่องเดียวกันอาจจะมีมากกว่า 1 คำถาม เพราะคำถามที่ดีไม่ได้มีคำถามเดียว รวมถึงภาพที่ใช้ เพราะนอกจากการเขียนบทเพื่อวางโครงเรื่องแล้ว บทสารคดียังช่วยอธิบายให้กับช่างภาพ และ คนตัดต่อ ได้เข้าใจกับสิ่งที่คนเขียนบทต้องการ (ตามบทสารคดี)

บทสารคดี เรื่อง กับดักความจน กับชีวิตคนจนเมือง

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 Ext /เมือง(อาจเป็นอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ) /กลางวัน

เราเลือกเปิดเรื่องที่เมือง บรรยากาศยามเช้า แสงอาทิตย์

เราเห็นผู้คน ภาพรถติดบนท้องถนน

ระบบขนส่งสาธารณะ เรือ รถเมล์ รถไฟฟ้า และวินมอเตอร์ไซด์

เราเห็นพ่อค้าแม่ค้าตามทางเท้า และผู้คนที่ยืน กิน หรือเดินผ่านไปมา การใช้ชีวิต

Sc.2 Ext /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราต้องการสัมภาษณ์คนสักสามสี่คน

เป็นคนต่างวัย ต่างอาชีพ อาจเป็นนักศึกษา หนุ่มสาววัยทำงาน หรือคนชรา

ด้วยคำถามง่ายๆ ว่า.. “คนจนเมืองคือใคร?”

เราไม่ได้คาดหวังคำตอบที่ถูกต้อง แต่เราต้องการความไม่เข้าใจ

มีการตัดสลับภาพ ประกอบกับคำตอบจากผู้ถูกสัมภาษณ์

Sc.3 Ext /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราต้องการให้ผู้รู้ หรือใครก็ตามที่สามารถให้ข้อมูลกับเราได้ มาเล่าให้เราฟังถึงเรื่องคนจนเมือง

อาจเป็น คุณสมสุข บุญยะบัญชา ประธานมูลนิธิศูนย์ศึกษาที่อยู่อาศัยแห่งเอเชีย

ผู้ให้ข้อมูล

คนจนเมือง คือคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด หรือที่เรียกว่า.. สลัม

Sc.4 Ext /ชุมชนคลองเตย /กลางวัน

ภาพเผยให้เห็นสลัมคลองเตย

ภาพกว้าง เราเห็นภาพบรรยากาศของบ้านที่อยู่ติดๆ กัน

ลักษณะของบ้านที่ทำจากเศษไม้ กระดาษลัง หรือสังกะสี

ภาพเผยให้เห็นผู้คนที่นี่ การใช้ชีวิต กองขยะ และคลองที่สกปรก

เรานำเสนอภาพในมุมมองด้านลบของสถานที่แห่งนี้

ไต่เต้าขึ้นที่นี้.. กับดักความจน กับชีวิตคนจนเมือง

Sc.5 Ext /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราสัมภาษณ์คนทั่วไปตามท้องถนน เกี่ยวกับมุมมองและทัศนคติที่มีต่อ.. สลัม

Sc.6 Ext /ชุมชนคลองเตย /กลางวัน

เราสัมภาษณ์คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนคลองเตยหรือชุมชนอื่นๆ เกี่ยวกับมุมมองของคนอื่นที่มองพวกเขาว่า เป็นอย่างไร?

และพวกเขารู้สึกอย่างไร?

Sc.7 Ext /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราสัมภาษณ์ผู้รู้ คนเดียวกับข้างต้น เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างสลัม กับคนทั่วไป

อาจเป็น คุณสมุข บัญญะบัญชา ประธานมูลนิธิศูนย์ศึกษาที่อยู่อาศัยแห่งเอเชีย

ผู้ให้ข้อมูล

ที่อยู่อาศัยเป็นเส้นแบ่งแยก ระหว่างคนจนกับคนทั่วไป

คนจนคือคนที่ไม่มียู่อาศัยที่มั่นคง เพราะที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสถานภาพ

เป็นประชากรถูกต้อง มีทะเบียนบ้านชัดเจน

คนเหล่านี้มักเรียกร้องสิทธิให้กับตัวเอง เรื่องที่อยู่อาศัย

ภาพดำ

Super ขึ้นคำว่า.. โดยทั่วไปเชื่อกันว่า การพัฒนาเมืองจะให้คุณภาพชีวิตของมนุษย์ที่ดีขึ้น หากการพัฒนา ดำเนินไปอย่างไม่สมดุล เมืองใหญ่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญปัญหา “คนจนเมือง”

ผู้ให้ข้อมูล

คนจนเมืองทุกคน ใช้ชีวิตอยู่ปะปนกับคนทั่วไปตามปกติ

ทำอาชีพแม่บ้าน คนทำความสะอาด คนกำจัดขยะ พนักงานรักษาความปลอดภัย

กรรมกร แรงงาน กลุ่มคนเหล่านี้เป็นคนทำให้คนเมือง มีชีวิตที่เป็นอยู่ง่ายขึ้น

ตัดสลับภาพตามเนื้อหาที่ผู้ให้ข้อมูลเล่า

Sc.8 Ext /ชุมชนเย็นอากาศ2 /กลางวัน

ภาพกว้าง บ้านเรือน ชุมชน

ต้องการสัมภาษณ์คนในชุมชน ที่เจอกับปัญหาการไล่ที่

ถามถึงความเป็นมา และเรื่องราวต่างๆ

Sc.9 Ext /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นมหาวิทยาลัย หรือที่ทำงานของนักวิจัย/ กลางวัน

เราต้องการให้นักวิจัยเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาคนจนเมือง

สัมภาษณ์ ดร.สุปรียา หวังพัชรพล

ดร.สุปรียา หวังพัชรพล

ปัญหาคนจนเมือง.. เป็นปัญหาความยากจนรูปแบบใหม่ เป็นตัวชี้วัดสำคัญ

ที่บ่งบอกว่าการพัฒนาเมืองกำลังมีปัญหาความไม่เป็นธรรมและยั่งยืน

Sc. 10 Ext /ชุมชนป้อมมหากาฬ /กลางวัน

ภาพบรรยากาศในละแวกนั้น

สัมภาษณ์คนในชุมชน ถึงปัญหา และแนวทางการแก้ไขที่กำลังพัฒนา

ให้พวกเขาเล่าเรื่องราวทั้งหมดให้เราฟัง

Sc. 11 Ext /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นมหาวิทยาลัย หรือที่ทำงานของนักวิจัย/ กลางวัน

สัมภาษณ์ ดร.สุปรียา หวังพัชรพล

ให้นักวิจัยพูดถึงกลุ่มคนจนเมืองทั้ง 4 กลุ่ม อธิบายว่าแต่ละกลุ่มเป็นอย่างไร

สอบถามเรื่องปัญหาการไร้ที่อยู่แบบซ้ำซ้อน

ปัญหาการไร้ที่ดินเพื่อนำไปทำโครงการก่อสร้างต่างๆ

ความจนทางศักดิ์ศรี และการปฏิเสธการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ

Sc. 12 Ext /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

สอบถามผู้รู้ เกี่ยวกับโครงการบ้านมั่นคง

อาจเป็น คุณอังคณา ขาวเผือก คณะยุทธศาสตร์ สอช.

Sc. 13 Ext /ชุมชนเจริญชัยนิมิตใหม่ /กลางวัน

สัมภาษณ์คนในชุมชน ถึงแนวทางการไต่ระหว่างคนในชุมชน กับองค์กรต่างๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือ จนประสบผลสำเร็จ

Sc. 14 Ext /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

สัมภาษณ์ ดร.สุปรียา หวังพัชรพล

เกี่ยวกับมุมมองในอนาคต ต่อกลุ่มคนที่อยู่ในชุมชนแออัด ว่าจะเป็นอย่างไ

และองค์กรต่างๆ มีแผนการดำเนินงานหรือพัฒนาแนวทาง หาทางออกให้เรื่องนี้อย่างไร

Sc. 15 Ext /ชุมชนต่างๆ /กลางวัน

เจอนำเสนอภาพบรรยากาศที่ดูสดใส และสวยงาม

ความเป็นธรรมชาติของคนในชุมชน ผู้คน และรอยยิ้ม

ภาพอาทิตย์ตกท่ามกลางชุมชนแออัดแห่งนั้น

จบ

*เนื้อเรื่องอาจมีการตัดสลับกันตามความเหมาะสมของเนื้อหาที่ได้สัมภาษณ์จากทุกคน เพื่อให้เกิดไดนามิกของเรื่อง

*ประโยคบางประโยคเป็นเพียงการกำหนดแนวทางของเรื่อง อาจไม่ใช่คำตอบที่จะได้การสัมภาษณ์ 100%

*เนื้อหาข้างต้นเป็นเพียงการกำหนดเส้นเรื่อง ว่าจะเนื้อหาจะเล่าแบบใด

บทสารคดี เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เมือง 3 น้ำ

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ภาพดำ..

คุณพนม นาคศิริ (Voice Over)

เมื่อความเจริญเข้ามาในพื้นที่ วิถีชุมชนก็จางหายไป

พระอาทิตย์ขึ้น บรรยากาศภายในสวนมะพร้าว

ภาพชาวบ้านตามสวน เราเห็นพวกเขาทำงาน เห็นการขนของด้วยรถยนต์
การใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักรต่างๆ ภาพวิถีชีวิตของคนปัจจุบัน ภาพคลอง
เราเปิดเรื่องที่ไหนสักแห่ง อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม
อยู่กับคุณพนม นาคศิริ นักวิจัยชาวบ้าน

คุณพนม นาคศิริ

ปัจจุบันชุมชนเริ่มประสบปัญหาขยะ และลำคลองตื้นเขิน

ผู้คนหันไปใช้ถนนในการสัญจรหลักแทนการสัญจรทางน้ำเหมือนในอดีต

เราเปิดประเด็นของเรื่องด้วยปัญหาพร้อมกับนักวิจัย

Sc.2 /ป่าชายเลนคลองโคน /กลางวัน

แสงแดด น้ำทะเล นกบนท้องฟ้า

เราเห็นเรือของชาวบ้าน อุปกรณ์ต่างๆ ของเขาบนเรือ

ที่ป่าชายเลน ภาพเผยให้เห็นนักท่องเที่ยวบนเรือ เราเห็นพวกเขาร่วมกันปลูกป่าชายเลน

เราเห็นพวกเขานั่งเรือชมวิถีชาวบ้านละแวกนั้น ภาพจบไปที่ชาวบ้านเหล่านั้น

เราเห็นวิถีชีวิต และธรรมชาติ

Voice Over (เสียงใครสักคน)

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กำลังเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ

เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รวมถึงเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชนในท้องถิ่น

ไต่เตห์ขึ้นที่นี่.. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เมือง 3 น้ำ

Sc.3 /ที่ไหนสักแห่ง / กลางวัน

กลับมาคุยกับคุณพนม ยาศรี พุดคุยถึง..

- ที่มาของโครงการวิจัยชุมชนกับการจัดการระบบนิเวศเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองดำเนินสะดวก พื้นที่โซน 6
- เป้าหมายของโครงการ
- ปัญหาและล้าหลังท้องถิ่น
- พุดถึงความเจริญที่เข้ามา ทำให้ผู้คนหันไปใช้ถนนมากกว่าทางน้ำในอดีต ส่งผลกระทบอย่างไรบ้าง

มีการตัดสลับภาพที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสอดคล้อง

อาจให้นักวิจัยพาลงพื้นที่ ไปเจอกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

Sc.4 /อำเภอบางคนที / กลางวัน

ภาพรีสอร์ท โรงแรม

ผู้คนที่มาท่องเที่ยวพักผ่อนวันหยุด ภาพโรงงานอุตสาหกรรม

Voice Over (เสียงใครสักคน)

จากที่เคยทำไร่ทำสวนตั้งแต่รุ่นปู่ย่าสืบทอดกันมาถึงรุ่นลูกหลานก็เริ่มขายที่ให้กับนายทุน

มีคนเข้ามาปลูกสิ่งก่อสร้าง โรงแรม บ้านพัก รีสอร์ท หรือแม้แต่โรงงานอุตสาหกรรม

ทำให้สภาพชุมชนเปลี่ยนแปลง มีการถมคลองเพื่อทำถนน ทำให้การสัญจรและการไหลของน้ำเป่ียงเบน

Sc.5 /คลอง อำเภอบางคนที /กลางวัน

ภาพแม่น้ำลำคลอง

ขยะที่ลอยตามน้ำ รวมทั้งผักตบชวา

Voice Over (เสียงใครสักคน)

เหตุเพราะขาดจิตสำนึก คิดถึงแต่ความสะดวกสบาย

ไม่ใส่ใจดูแลแม่น้ำลำคลอง ทั้งขยะไม่เป็นที่ เกิดเป็นขยะมูลฝอย

รวมทั้งผักตบชวาและวัชพืชก็ไม่มีกรเก็บ ปล่อยให้รกปกคลุมไปทั่วจนไม่สามารถผ่านได้

Sc.6 /ที่โนนสักแห่ง /กลางวัน

เราให้คุณพนม นาคศิริ พาเราไปรู้จักกับ..

- แผนที่ทำมือ อธิบายถึงที่มาของแผนที่ทำมือ และประโยชน์ของแผนที่ขึ้นนี้
- พูดถึงการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้ชุมชน มีผลตอบรับอย่างไร
- และสอบถามถึงการพัฒนาเยาวชนให้เป็นนักวิจัยน้อย หรือมัคคุเทศก์น้อย

เราให้ท่านพาเราไปรู้จักกับแผนที่ทำมือของจริง ในสถานที่จริง

มีการตัดสลับการภาพเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง

Sc.7 /โรงเรียน /กลางวัน

เราไปที่โรงเรียนตรุณานุเคราะห์ ,โรงเรียนวัดเจริญสุขาราม หรือโรงเรียนเมธีคุณะวัฒน์วิทยาลัย (เลือกโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง)

เข้าไปสอบถามคุณครู หรือผู้อำนวยการโรงเรียนเกี่ยวกับโครงการพัฒนาเยาวชนเป็นนักวิจัยน้อย หรือมัคคุเทศก์น้อย

อาจมีการยกตัวอย่างเด็กสักคนสองคน เราถามเด็กเหล่านั้นว่าพวกเขามีหน้าที่อะไร และช่วยชุมชนได้อย่างไร

Sc.8 /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

สอบถามคุณพนม นาคศิริ เกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้คลอง และโครงการลงแขกคลอง

*ถ้าไม่สามารถถ่ายได้ อาจใช้เป็นภาพนิ่งที่โครงการเคยถ่ายเก็บไว้มาแทรก หรือคลิปวิดีโอมาตัดสลับ

Sc.9 /คลอง อำเภอบางคนที /กลางวัน

เราเห็นภาพชาวบ้าน

วิถีชีวิตแบบสมัยก่อน เห็นคนพายเรือ

ภาพรอยยิ้มที่สดใส ลำคลอง และธรรมชาติที่สมบูรณ์

Voice Over (เสียงใครสักคน)

ผลที่เกิดจากการวิจัย ทำให้คนในชุมชนเกิดจิตสำนึกและห่วงแหนท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

เกิดการห่วงใยสิ่งแวดล้อมและรักษาน้ำตั้งแต่แม่น้ำถึงร่องสวน

และเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน

น้ำมีความสำคัญต่อมนุษย์เราและทุกชีวิตบนโลกนี้อย่างมหาศาล..

ภาพบรรยากาศที่สวยงาม

Timelapse เมฆบนท้องฟ้า

เราเห็นภาพพระอาทิตย์ตก

จบ

*เนื้อเรื่องอาจมีการตัดสลับกันตามความเหมาะสมของเนื้อหาที่ได้สัมภาษณ์จากทุกคน เพื่อให้เกิดไดนามิกของเรื่อง

*ประโยคบางประโยคเป็นเพียงการกำหนดแนวทางของเรื่อง อาจไม่ใช่คำตอบที่จะได้การสัมภาษณ์ 100%

*เนื้อหาข้างต้นเป็นเพียงการกำหนดเส้นเรื่องว่าจะเนื้อหาจะเล่าแบบใด

ตัวไวรัล จำนวนหนึ่งคลิป..

ตัวไวรัล จะพูดถึงเรื่อง.. ปัญหาขยะและลำคลองตื้นเขิน

บทสารคดี เรื่อง ฝนพรำทำขุนเขากังวลความเศร้า

โดย นายกฤษฎพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราเปิดเรื่องด้วยภาพเหตุการณ์ดินถล่มจากทั่วทุกมุมโลก
หยิบยืมภาพจากอินเทอร์เน็ตมาแทรก นำคลิปเหล่านั้นมาตัดสลับรวมกัน

<https://www.youtube.com/watch?v=yz3u5xhbm7E>

https://www.youtube.com/watch?v=juJb9U_EXMg

<https://www.youtube.com/watch?v=E8Hg2fBC5RM>

Voice Over

แผ่นดินถล่มเกิดจากการเคลื่อนตัวของดินและหิน ภัยธรรมชาตินี้มักเกิดตอนฝนตกหนักเพราะน้ำจะซึมลงใต้ดินอย่างรวดเร็ว ทำให้ดินอุ้มน้ำจนอิ่ม เป็นผลให้ดินสูญเสียการยึดเกาะระหว่างกัน และหากบริเวณนั้นเป็นภูเขาหรือที่ลาดชัน ดินเหล่านั้นก็จะถูกดูดตามแรงโน้มถ่วงของโลกไหลลงสู่ที่ต่ำสร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ด้านล่าง การปลูกต้นไม้จะช่วยป้องกันแผ่นดินถล่มได้อีกทางหนึ่งเพราะพื้นที่ป่าที่ถูกทำลายเมื่อฝนตกลงมา จะไม่มีต้นไม้คอยดูดซับน้ำ ดินในบริเวณนั้นก็จะพังทลายได้อย่างง่ายดาย

เราปิดฉากนี้ด้วยภาพดินถล่มที่ดูน่ากลัว เสียงดังตูม หรือเสียงคนกรี๊ดร้อง

ภาพดำชั่วขณะ

Sc.2 ภายนอก /อ.บ่อเกลือ จ.น่าน /กลางวัน

เราทิ้งระยะภาพดำสัก 3 วิ จากนั้นเราค่อยเผยให้เห็นภาพธรรมชาติที่สวยงาม

ภาพกว้าง ขุนเขา และเมฆหมอก

ภาพบรรยากาศบริเวณโดยรอบ ป่าเขา และความอุดมสมบูรณ์

Timelapse เมฆหมอก และภูเขาในมุมต่างๆ

Voice Over

เนื่องจากในอดีตประเทศไทยยังมีประชากรไม่มากและส่วนใหญ่มักตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง การเกิดแผ่นดินถล่มมักเกิดในช่วงที่มีฝนตกหนักในบริเวณไหล่เขาในภาคเหนือและภาคตะวันตก ซึ่งพื้นที่บริเวณนี้ในอดีตไม่ค่อยมีผู้คนเข้าไปตั้งรกรากอยู่อาศัย

เมื่อเกิดแผ่นดินถล่มในช่วงเวลานั้นจึงไม่ค่อยมีผลกระทบกับผู้คน และไม่ได้มีการบันทึกเกี่ยวกับการเกิดแผ่นดินถล่มไว้เป็นหลักฐาน

Sc.3 ภายนอก /อ.บ่อเกลือ จ.น่าน /กลางวัน

ภาพบรรยากาศภายในตัวอำเภอ หมู่บ้าน

เราเก็บภาพบ้านเรือนต่างๆ ทั้งมุมกว้างและมุมแคบ

เราเก็บภาพชาวบ้านทำอะไรทำสวน หรือทำกิจกรรมบริเวณเชิงเขา

Voice Over

แต่เมื่อประชากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นความต้องการใช้ที่ดินก็มีมากขึ้นด้วย มีการเข้าไปตั้งถิ่นฐานสร้างที่อยู่อาศัยในบริเวณที่เคยเกิดแผ่นดินถล่มในอดีต และยังมีการเปลี่ยนสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยเปลี่ยนจากป่าไม้สมบูรณ์ ซึ่งมีความสามารถในการดูดซับและกักเก็บน้ำฝนในดินได้มาก ไปเป็นพื้นที่อย่างอื่น

โดยเฉพาะการถางป่าเพื่อการเพาะปลูกซึ่งทำให้ระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไป สิ่งปกคลุมผิวดินน้อยลงและมีพื้นที่เปิดโล่งมากขึ้นทำให้พื้นที่มีความสามารถในการดูดซับและกักเก็บน้ำฝน ในดินได้น้อย เมื่อเกิดฝนตกหนักน้ำฝนส่วนใหญ่จึงกลายเป็นน้ำท่าไหลในลำธารและผิวดิน น้ำดินจะถูกกร่อนจากแรงกระแทกของน้ำฝนได้ง่ายและการไหลป่าผิวดินก็เกิดขึ้นอย่างรุนแรง จนทำให้เกิดดินถล่มในที่สุด

ปิดฉากด้วยภาพกว้าง ทิวทัศน์บริเวณนั้น

ไต่เตลขึ้นที่นี่.. ฝนพรำทำขุนเขากังวานความเศร้า

Sc.4 ภายนอก /ที่โหนดสักแห่ง /กลางวัน

เรานำคลิปบันทึกเหตุการณ์ ร้านขายของ บ้านเรือน ที่ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา

ถูกดินถล่ม ทรุดตัว บ้านเรือน ร้านค้าเหล่านั้นได้รับความเสียหาย

<https://www.youtube.com/watch?v=aZuweHMMzr8>

Voice Over

เมื่อมีการเกิดแผ่นดินถล่มเกิดขึ้นในระยะหลัง

จึงทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้นเรื่อยๆ

Sc.5 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นที่ทำงานของนักวิจัย /กลางวัน

เราพูดคุย รศ.ดร.วรากร ไม่เรียง โครงการการพัฒนาแผนหลักการจัดการภัยธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับแผ่นดินถล่ม

- ให้ท่านเล่าถึงที่มาของโครงการ
- พูดถึง 2 สาเหตุหลัก ที่ทำให้เกิดพิบัติภัยจากน้ำหลาก แผ่นดินถล่มแถบภูเขา และที่ราบในเชิงเขาในประเทศไทย
 - สาเหตุทางธรรมชาติ ซึ่งมีที่มาจากปัจจัยด้านลักษณะของชั้นดินและชั้นหิน ความลาดชันของภูมิประเทศ และปริมาณและบริเวณรับน้ำฝน ปัจจัยเหล่านี้ไม่สามารถควบคุมหรือควบคุมได้ยากแต่สามารถตรวจสอบและเตือนภัยได้
 - สาเหตุจากมนุษย์ คือ การบุกรุกและตัดไม้ทำลายป่า การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่มีการควบคุมและการก่อสร้างบ้านเรือนและโครงสร้างพื้นฐานที่กีดขวางทางน้ำ ซึ่งสามารถหยุดยั้ง ควบคุมและปรับเปลี่ยนให้อยู่ในสภาพที่ดีขึ้นได้
- เราพูดคุยถึงแนวทางการแก้ไขปัญห
 - สาเหตุทางธรรมชาติ เราไม่สามารถแก้ไขได้ แต่เราสามารถควบคุมและเตือนภัยได้ เราสามารถทำสิ่งนั้นได้อย่างไร ปัจจุบันมีมาตรการอะไรบ้าง และเห็นผลอย่างไร
 - สาเหตุจากมนุษย์ เรามีการแก้ไขปัญหายังไง เพราะในเมื่อชาวบ้านก็ยังต้องใช้ดินในการทำเกษตร หรือปลูกบ้านในพื้นที่เสี่ยง เนื่องจากบางคนมีฐานะที่ยากจน ไม่สามารถไปตั้งถิ่นฐานที่อื่นได้

Sc.6 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เรานำภาพข่าว ดินถล่ม อ.บ่อเกลือ จ.น่าน ที่เป็นข่าวมีผู้เสียชีวิต 8 ศพ

เราใช้ภาพรายงานข่าว บรรยายภาค และการสัมภาษณ์ชาวบ้านจากคลิปนี้

<https://www.youtube.com/watch?v=-0xeM9IGjNI>

Sc.7 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นที่ทำงานของนักวิจัย /กลางวัน

เราพูดคุย รศ.ดร.วรากร ไม่เรียง โครงการการพัฒนาแผนหลักการจัดการภัยธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับแผ่นดินถล่ม

- พุดถึงแผนที่เสี่ยงภัยดินถล่มที่ทีมจัดทำขึ้น
- โดยประมวลนำแนวคิดจากผลการวิจัยหลายๆ แห่งมาประยุกต์ให้เข้ากับลักษณะของภัยพิบัติ
 - คุณสมบัติทางปฐพีกลศาสตร์ และออกภาคสนามเพื่อเก็บตัวอย่างดิน และทดสอบลองถึง 3 ครั้ง พร้อมตรวจสอบยืนยันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปี 2543

เราให้ท่านอธิบายเกี่ยวกับแผนที่ดังกล่าว ทั้งที่มา กระบวนการจัดทำ และประโยชน์ของมัน

Voice Over

วิธีดังกล่าวเป็นวิธีการที่มีความน่าเชื่อถือสูง

ซึ่งโครงการบรรเทาอุทกภัย จ.จันทบุรี ได้นำวิธีการทำแผนที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มนี้ไปใช้

กับพื้นที่บริเวณน้ำตกกระทิง บริเวณคลองทุ่งเพล คลองตะเคียน เขตอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ

นอกจากนี้วิธีการประเมินและทำแผนที่จากโครงการดังกล่าว

ยังนำไปใช้โดยกรมชลประทานใช้ในการศึกษาพื้นฐานของการเกิดดินถล่ม

ในพื้นที่ต้นน้ำของอาคารชลประทาน และป้องกันอุทกภัย

Sc.8 ภายนอก /อ.บ่อเกลือ จ.น่าน /กลางวัน

ภาพชุมชน และวิถีชีวิต

Voice Over

พื้นที่ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน ซึ่งเป็นพื้นที่มีแนวรอยเลื่อนดัดที่ซับซ้อนต่างจากที่อื่น

สิ่งที่พบคือ จุดที่ถล่มเป็นชั้นหินทรายกับหินทรายแบ่งเป็นชั้นๆ ชาวบ้านแจ้งว่าเคยเป็นถ้ำมาก่อน ผ่นตกลงมาน้ำซึมลงไปตามพื้นที่รับน้ำบนภูเขาหินทรายซึ่งชันกว่าที่อื่น กัดไปเรื่อยๆ จนชะง่อนพัง พบว่ามีหินก้อนใหญ่กลมมนค้างอยู่บนเขา แปลว่าพังมานาน กับหินสีเหลี่ยมที่แสดงว่าเพิ่งพัง พื้นที่นี้จึงเคยเกิดดินถล่มมาก่อน และในอนาคตก็จะมีตะไคร่ขึ้น จัดเป็นพื้นที่เสี่ยงภัย ดินถล่มเดิม ชาวบ้านควรย้ายออก

เราพูดคุยกับชาวบ้าน

เรื่อง การย้ายพื้นที่หมู่บ้านออกไปจากจุดเสี่ยง และหาพื้นที่ทางเลือกที่เหมาะสม

พวกเขาเห็นด้วยหรือไม่ หรือมีข้อเสนอแนะอย่างไร

Sc.9 ภายนอก /ที่โหนดสักแห่ง /กลางวัน

เราพูดคุยกับ รศ. ดร.สุทัศน์ศีกดิ์ ศรลัมพ์ กับประโยคที่อาจารย์เคยกล่าวว่า..

“ประเทศไทยเป็นพื้นที่เสี่ยง โดยหากย้อนเวลากลับไปจะพบว่าดินถล่มไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เกิดขึ้นซ้ำ และประเทศไทย มีพื้นที่รอกถล่มอยู่จำนวนมาก “ภูเขา-พื้นที่ขุดดิน” ล้วนอันตรายสำหรับดินถล่มตามธรรมชาติ

จะเกิดในช่วง 5-6 ปี ต่อครั้ง ส่วนใหญ่เกิดในภาคเหนือและภาคใต้ เพราะภูมิประเทศและธรณีวิทยาเอื้ออำนวยมากกว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

- โอกาสที่ประเทศไทยจะเกิดดินถล่มอีกมีมากน้อยเพียงใด
- เรามีแนวทางป้องกันหรือรับมืออย่างไร
- พุดคุยถึงระบบการเตือนภัยโดยอาศัยการพยากรณ์การเกิดแผ่นดินถล่มทั้ง 3 แบบ
 - การพยากรณ์ระยะสั้น (Short Term Prediction) เป็นการพยากรณ์ก่อนหน้าที่จะเกิดแผ่นดินถล่มขึ้นจริงไม่นาน โดยมีการตรวจวัดข้อมูลพื้นที่ลาดชันสูงเป็นจุดๆ พร้อมทั้งมีการเตือนภัยโดยใช้เครื่องมือสื่อสารที่สามารถส่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็วตรงเวลา (Real Time) เช่น การใช้ดาวเทียมและการใช้อุปกรณ์การตรวจวัดอิเล็กทรอนิกส์ การพยากรณ์แบบนี้เป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง
 - การพยากรณ์ระยะกลาง (Intermediate Term Prediction) เป็นการทำนายการเกิดแผ่นดินถล่ม จากสิ่งบอกเหตุที่จะเกิดแผ่นดินถล่มก่อน เช่น รอยแยกของแผ่นดิน การเคลื่อนตัวของแผ่นดิน หรือการที่มีหินตกมากเกินปกติ เป็นข้อมูลจากการสังเกตสิ่งแวดล้อมร่วมกับการเก็บข้อมูล ที่สำคัญต่างๆ เช่น ปริมาณน้ำฝน ปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบการบันทึกข้อมูลและส่งถ่ายข้อมูล ด้วยระบบการตรวจวัดระยะไกล (Remote monitoring) มาใช้ในการทำนายแผ่นดินถล่ม
 - การพยากรณ์ระยะยาว (Long Term Prediction) เป็นการทำนายความเสี่ยงของการเกิดแผ่นดินถล่ม โดยการจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยที่แสดงพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดแผ่นดินถล่มหรือแผนที่แสดงการกระจาย ของแผ่นดินถล่ม (Landslide distribution Map)
- ทฤษฎีเท่ากับความสูงคืออะไร เช่น ความสูงบนเขา 5 เมตร ต้องเว้นระยะ 5 เมตร
- ตัวงานวิจัยสามารถเข้ามาช่วยขับเคลื่อนกระบวนการได้อย่างไร และเห็นผลอะไรบ้าง

Sc.10 ภายนอก /อ.ป๋อเกลื้อ จ.น่าน /กลางวัน

ภาพบรรยากาศภายในชุมชน หุบเขา และแสงอาทิตย์

เรานำเสนอภาพที่ดูสดใสของพื้นที่แห่งนี้

จบ

บทสารคดี เรื่อง มือที่มองไม่เห็น

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 ภายใน /ห้องศิลปะ /กลางวัน /Roll_1-52 (05:59-06:30)

ภาพมีด..

เราไม่เห็นแสงและเงา เราได้ยินเพียงเสียงของน้องกระต่าย

น้องกระต่าย

อันนี้ก็คือ.. เป็น เป็นหน้าคนค่ะ

อันนี้ก็เป็นจุมูก ส่วนอันนี้เป็นตาสองข้างค่ะ

อันนี้ก็เป็นแก้มค่ะ และก็ปาก

ผู้สอบถาม

อันนี้เป็นผู้หญิงผู้ชาย

น้องกระต่าย

ผู้หญิงค่ะ

ผู้สอบถาม

ใช่เราหรือเปล่า

น้องกระต่าย

อืม.. ไม่แน่ใจค่ะ

เธอหัวเราะ

ผู้สอบถาม

สวยไหม ผู้หญิงคนนี้สวยไหม

น้องกระต่าย

ก็สวอยอยู่นะคะ.. แต่ว่าประเด็นคือผมไม่เท่ากัน

ทั้งคู่หัวเราะ

ไต่เตี้ยขึ้นทีนี้.. มือที่มองไม่เห็น

แสงจ้า.. Dip to white

Sc.2 ภายนอก /สวนหย่อม /กลางวัน /Roll_1-2 (0:13-04:00)

เราพูดคุยกับอาจารย์สัญญาชัย ถึงที่มาของโครงการ

และจุดเริ่มต้นที่อยากให้คนตาบอดสามารถรับรู้ได้ วาดภาพได้

เราใช้ภาพวาดของน้องๆ ตาบอดมาประกอบในส่วนนี้

<https://www.witcastthailand.com/witthai-s02e04/>

Sc.3 ภายใน /ห้องประชุม /กลางคืน /Roll_1-78

พูดคุยกับอาจารย์ผู้หญิง พูดถึงสื่อการเรียน และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ (0:13-1:15)

แทรกโปรแกรมที่ อาจารย์สัญญาชัย สร้างขึ้น และลักษณะการสอนตรงนี้

[https://www.youtube.com/watch?v=5o_0AKFzxyo&index=17&t=0s&list=PLgs3y_6kRoZM3zPmJ](https://www.youtube.com/watch?v=5o_0AKFzxyo&index=17&t=0s&list=PLgs3y_6kRoZM3zPmJXzP5UjWd_pII04G0)

XzP5UjWd_pII04G0

(0:20-2:11)

เรากลับมาคุยกับอาจารย์ผู้หญิงต่อ (1:25-2:06)

พูดถึงการเอาแผนเข้าไปใช้กับโรงเรียนจริง และยกตัวอย่างโรงเรียนเหล่านั้น

Sc.4 ภายใน /ห้องเรียน /กลางวัน

โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย 2

เราเห็นภาพบรรยากาศการสอนของครู และรูปแบบการเรียนรวม ทุกคนดูสนุกสนาน และเป็นกันเอง

เราสัมภาษณ์คุณครูผู้สอน เกี่ยวกับเด็กตาบอดที่เรียนที่นี่ Roll_1-8 (0:19-0:46) พูดถึงลักษณะการสอน

เปรียบเทียบระหว่างก่อนใช้แผนการสอนแบบเรียนร่วมกับแต่ก่อน พูดถึงความแตกต่าง

มีการตัดสลับภาพการเรียนการสอนของครูในชั้น และภาพน้องถิน Roll_1-8 (1:01-2:10)

เราสัมภาษณ์เพื่อนของน้องถินและน้องถิน Roll_1-35

เกี่ยวกับปัญหาในการเรียนที่ต้องอยู่ร่วมกัน (1:41-1:55)
ถามน้องถวิลถึงความรู้สึกที่เพื่อนๆ มองเขา (2:37-3:08)

Sc.5 ภายใน /ห้องประชุม /กลางวัน /Roll_1-78

เรากลับมาที่มุมเดิม พูดคุยกับอาจารย์ผู้หญิงกันต่อ
พูดถึงการลดความเหลื่อมล้ำ (2:21-3:05)
การปรับทัศนคติ (3:16-3:41)
ความคาดหวังจากโครงการนี้ (3:47-4:32)

Sc.6 ภายใน /ห้องประชุม /กลางวัน /Roll_1-39 (2:10-6:23)

ภาพภายนอก และบรรยากาศโรงเรียนกัลยาณวัตร
เราเข้ามานั่งพูดคุยกับรองผู้อำนวยการ พูดคุยถึงครูพี่เลี้ยง และการประเมินผลการเรียนของคนตาบอด

Sc.7 ภายใน /ห้องเรียนศิลปะ /กลางวัน /Roll_1-51 (0:03-0:35)

พูดคุยกับคุณครูสอนศิลปะ เกี่ยวกับทัศนคติการปรับสอนน้องๆ ตาบอด
ความต้องการให้พวกเขามีความสุข และอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ได้
ภาพบรรยากาศระหว่างที่น้องกระต่ายปั้นดินน้ำมันอยู่ในห้อง

เราพูดคุยกับเธอ เธอวางแผนอนาคตว่าอยากจะเรียนมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับศิลปะ (4:57-5:27)

Sc.8 ภายนอก /สวนหย่อม /กลางวัน /Roll_1-2 (17:30-21:29)

เรากลับมาคุยกับอาจารย์สัญญาชัย เกี่ยวกับมุมมองในอนาคต

Sc.9 ภายนอกและภายใน /ที่โหนดักแห่ง /กลางวัน

เราเห็นภาพบรรยากาศภายในโรงเรียน
เราเห็นน้องกระต่ายปั้นดินน้ำมัน เธอยิ้ม และมีความสุข
เราเห็นน้องถวิลในห้องเรียน เธอเรียนร่วมกับเพื่อนคนอื่นๆ มีกิจกรรมร่วมกัน
เราปิดฉากด้วย ภาพที่น้องถวิลเดินจูงมือไปกับเพื่อนๆ ทุกคนมีความสุข

****จบ****

บทสารคดี เรื่อง คืบคลานความสุขสู่ “ห้องเรียน”

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 Ext /โรงเรียนในกรุงเทพฯ /กลางวัน

บรรยากาศยามเช้า แสงอาทิตย์

เราเห็นเด็กๆ เริ่มเข้าโรงเรียน คุณครูและผู้ปกครอง

ภาพเผยให้เห็นรถผู้ปกครองที่มาส่งนักเรียน มีนักเรียนลงจากรถ

ภาพเด็กที่ร้องไห้ คุณครูปลอบโยนพวกเขา

Sc.2 Ext /โรงเรียนในกรุงเทพฯ /กลางวัน

เสียงกระดิ่งดัง

เราเห็นทุกคนยืนเข้าแถวกลางสนามหญ้า เพลงชาติดังขึ้น

ภาพเผยให้เห็นกลุ่มเด็กนักเรียนที่มาเข้าแถวไม่ทัน โดนครูหักบริเวณไว้

หลังจากนักเรียนคนอื่นเข้าห้องเรียนตามปกติ ครูลงโทษด้วยการตีหรืออะไรสักอย่าง (อาจเป็นการวิ่งรอบสนาม)

เราเห็นเด็กเหล่านั้นเหนื่อย หรือร้องไห้(ถ้าเป็นไปได้ หรือมีเหตุการณ์เกิดขึ้นจริง)

ไต่เต้าขึ้นที่นี้.. คืบคลานความสุขสู่ “ห้องเรียน”

Sc.3 Int /ห้องเรียน โรงเรียนในกรุงเทพฯ /กลางวัน

ภายในห้องเรียน ครูกำลังสอนนักเรียน

ภาพเผยให้เห็นนักเรียนบางคนหลับ ชวนเพื่อนคุย หรือไม่ตั้งใจเรียน

Super ขึ้นคำว่า..

ที่ผ่านมาเคยมีงานวิจัย ‘การดำเนินชีวิตและทัศนคติของเยาวชน’

กว่าร้อยละ 90 ของเยาวชนประสบกับภาวะความเครียด โดยส่วนใหญ่ 78 เปอร์เซ็นต์เครียดเรื่องเรียนเป็นหลัก

เหตุผลน่าจะมาจากการที่เยาวชนมากถึง 99 เปอร์เซ็นต์ นิยามความสำเร็จว่า..

การได้ผลการเรียน หน้าที่การงาน และเงินเดือนที่ดี โดยสิ่งเหล่านี้ถูกคาดหวังจาก

พ่อแม่ผู้ปกครอง ครู สถาบันการศึกษา และสังคม

มีใครถามเด็กเหล่านั้นบ้างไหม ว่าพวกเขาอยากได้อะไรจากชั้นเรียน

Sc.4 Int /ห้องเรียน โรงเรียนในกรุงเทพฯ /กลางวัน

อาจเป็นห้องเรียน หรือระเบียบ

เราตั้งคำถามกับเด็กๆ ที่เราสัมภาษณ์ว่า เราตั้งใจเรียนไปเพื่ออะไร?

แน่นอนคำตอบคงเป็นเรื่องของชีวิตในอนาคต ความคาดหวังจากพ่อแม่ หรืออื่นๆ

และเราจะถามเด็กเหล่านั้นต่อว่า.. พวกเขาอยากได้อะไรจากชั้นเรียน?

นี่แหละคือสิ่งที่เราอยากฟัง อาจมีคำตอบแบบเรียบง่ายทั่วไป หรือการแนะนำลักษณะการสอน หรือคำตอบแบบบ้าง

ซึ่งเราต้องการทั้งหมด

และเราทิ้งท้ายด้วยคำถามง่ายๆ ว่า อะไรคือสิ่งที่อยากให้พวกเขามาโรงเรียน?

เราคาดหวังให้พวกเขาตอบว่า เพราะเพื่อน แฟน หรืออะไรทำนองนั้นเพื่อสร้างปมของเรื่อง

Sc.5 Int /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นมหาวิทยาลัย หรือที่ทำงาน /กลางวัน

สัมภาษณ์ ดร.อมรวิรัช นาคทรพร อาจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกี่ยวกับ 'Gap ในห้องเรียนไทย' และการสำรวจนี้สะท้อนอะไรให้เราเห็นบ้าง?

พูดถึง 4 เรื่องใหญ่ในมุมมองของเด็กไทยที่มีผลต่อการเรียน

4 เรื่องใหญ่ในมุมมองของครูที่มีผลต่อการสอน

4 เรื่องใหญ่ในมุมมองของพ่อแม่

และ ขยายความคำว่า “ความรักมาก่อนความรู้”

Sc.6 Ext /โรงเรียนในกรุงเทพฯ /กลางวัน

มุมใดมุมหนึ่ง เราสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับเหตุผลที่ทำให้พวกเขาเบื่อหน่ายชั้นเรียน

Sc.7 Int /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นมหาวิทยาลัย หรือที่ทำงาน /กลางวัน

สัมภาษณ์ คุณนคร ดังคะพิภพ

เกี่ยวกับโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการโรงเรียนพัฒนาคุณภาพต่อเนื่อง หรือ sQip

ให้เล่าถึงที่มา และลักษณะของโครงการ

อธิบายห้องเรียนต้นแบบ 'เรียนสุขสนุกสอน'

Sc.8 Int /โรงเรียนไตรโยคน้อยวิทยา /กลางวัน

มุมนิดมุมนึง หรืออาจเป็นห้องพักครู

เราสัมภาษณ์ คุณครูณิชนันท์ ศรีวลีรัตน์ อาจารย์กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ โรงเรียนไตรโยคน้อยวิทยา เกี่ยวกับห้องเรียนต้นแบบ sQip ให้เธอเล่าสิ่งที่คุณเจอก่อนเริ่มโครงการนี้ และหลังเริ่มโครงการนี้ พูดถึงความแตกต่าง การเปลี่ยนแปลง และประโยชน์

Sc.9 Ext /โรงเรียนไตรโยคน้อยวิทยา /กลางวัน

มุมนิดมุมนึง อาจเป็นสนามเด็กเล่น

เราสัมภาษณ์นักเรียนสักสองสามคน อาจเป็นต่างระดับชั้นกัน

สอบถามถึงความรู้สึกหลังจากครูเริ่มเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน มีการใช้กิจกรรม หรืออื่นๆ ทำให้พวกเขา รู้สึกอย่างไร

เราคาดหวังที่จะได้คำตอบเชิงบวก

รวมถึงเราจะย้อนใช้คำถามเดิมที่ว่า อะไรคือสิ่งที่อยากให้พวกเขามาโรงเรียน?

เราคาดหวังว่าเด็กเหล่านั้นจะตอบว่า คุณครู เพื่อคลี่คลายปมของเรื่อง

****จบ*****

*เนื้อเรื่องอาจมีการตัดสลับกันตามความเหมาะสมของเนื้อหาที่ได้สัมภาษณ์จากทุกคน เพื่อให้เกิดไดนามิกของเรื่อง

*ประโยคบางประโยคเป็นเพียงการกำหนดแนวทางของเรื่อง อาจไม่ใช่คำตอบที่จะได้การสัมภาษณ์ 100%

*เนื้อหาข้างต้นเป็นเพียงการกำหนดเส้นเรื่องว่าจะเนื้อหาจะเล่าแบบใด

ตัวไวรัส จำนวนหนึ่งคลิป..

ตัวไวรัสที่ 1 จะพูดถึงเรื่อง.. ไม่เรียว รีเทิร์น ตอนที่1

บทสารคดี เรื่อง วิจัยรู้ สู้ภัยพิบัติ

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 Ext /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราเปิดเรื่องด้วยภาพธรรมชาติที่สวยงาม

พระอาทิตย์ขึ้น ภูเขา เมฆหมอก

ภาพทะเลกว้าง ผุ้งนก

ไต่เตลขึ้นที่นี้.. วิจัยรู้ สู้ภัยพิบัติ

Sc.2 Ext /เชียงราย /กลางวัน

เราหยิบยืมภาพข่าวมาเปิดเรื่อง เป็นเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่จังหวัดเชียงราย ปี 2557

<https://www.youtube.com/watch?v=aiKxOd5h7R0> (ใช้นาทีที่ 0:00-0:54)

Sc.3 Int /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นที่ทำงานของนักวิจัย /กลางวัน

ไต่เตลขึ้นที่นี้.. #ภัยพิบัติทางดิน

ศ.ดร. เป็นหนึ่ง วานิชชัย (Voice Over)

มาแน่ๆ ยังไงก็มา อยู่ที่ว่าเกิดขึ้นในช่วงยุคของเรา หรือหลังจากนั้น..

ภาพเผยให้เห็น ศ.ดร.เป็นหนึ่ง วานิชชัย

หัวหน้าโครงการลดภัยพิบัติจากแผ่นดินไหว สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

เราให้ท่านพูดถึงโอกาสและความเสี่ยงของประเทศไทยในการเผชิญกับเหตุการณ์ “แผ่นดินไหว” อีกครั้งนึง

..

อาจมีการพูดถึงแผ่นดินไหวที่จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2557 (ผู้คนและความเสียหาย)

ตรงจุดนี้อาจมีการตัดสลับกับภาพเหตุการณ์จริง

Sc.4 Ext /กรุงเทพฯ /กลางวัน

ภาพกว้าง เมือง ตึกสูง

Timelapse ผู้คนที่เดินผ่านไปมาท่ามกลางเมือง

Timelapse รถบนท้องถนน

เราเห็นการใช้ชีวิตของคนเมือง

สัมภาษณ์หนุ่มสาววัยทำงานสักสองสามคน

เราสอบถามถึงสถานที่ทำงานของพวกเขา ว่าเป็นอาคาร ตึก หรืออะไรก็แล้วแต่ สูงกี่ชั้น?

คิดว่าประเทศไทยมีโอกาสที่จะเกิดแผ่นดินไหวอีกครั้งไหม ทำไม?

และถ้าเกิดขึ้นจริง จะทำอะไร สถานะที่พวกเขาทำงานนั้นปลอดภัยไหม?

จุดนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด เราต้องการคำตอบแบบเปิดกว้าง

Sc.5 Ext /ประเทศไทย และต่างประเทศ /กลางวัน

เรานำภาพคลิปขณะเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหว ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มาตัดสลับกัน

แสดงให้เห็นถึงความรุนแรง และความเสียหาย

อาจมีภาพผู้คน ทั้งผู้ใหญ่และเด็กที่บาดเจ็บ และคราบน้ำตา

Sc.6 Int /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นที่ทำงานของนักวิจัย/กลางวัน

พูดถึง 3 แนวคิดสำคัญ เกี่ยวกับ “ทางรอด” ที่ทีมวิจัยลดภัยพิบัติจากแผ่นดินไหว เลือกศึกษา พร้อมอธิบายเหตุผล

- 1) กำหนดให้อาคารและสิ่งปลูกสร้างที่จะเกิดขึ้นใหม่ต้องได้รับการออกแบบก่อสร้างให้สามารถต้านทานแผ่นดินไหวได้ในระดับที่เหมาะสม
- 2) ปรับปรุงอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบันที่อ่อนแอให้สามารถต้านทานแผ่นดินไหวได้โดยไม่เกิดความเสียหายรุนแรง ไม่พังทลายลงมา
- 3) เตรียมพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินภายหลังเกิดภัยพิบัติ

*ในส่วนนี้ อาจมีภาพ infographic เข้ามาเสริม เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น

ศ.ดร. เป็นหนึ่ง วานิชชัย

ถ้าหากสังเกตจากข่าวแผ่นดินไหวที่มีการรายงานผ่านสื่อต่างๆ

จะเห็นว่า แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้น ทั้งในส่วนของประเทศไทย

และต่างประเทศไม่ได้ฆ่าใคร หรือทำให้ใครเสียชีวิต

แต่หากปลุกหักพังตึกหากที่ฆ่าคน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเตรียมความพร้อม

พูดถึง การเสนอออกกฎหมาย “บริเวณแผ้วถาง”

*ในส่วนนี้ อาจมีภาพ infographic เข้ามาเสริม อธิบายจังหวัดที่เป็นพื้นที่ดินอ่อน และจังหวัดที่อยู่ใกล้รอยเลื่อน

Sc.7 Int /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นมหาวิทยาลัย/กลางวัน

สัมภาษณ์ รศ.ดร.สุทัศน์ ลีลาทวีวัฒน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (KMUTT)

พูดถึงการออกแบบก่อสร้างอาคารใหม่ให้สามารถต้านแผ่นดินไหว

พูดถึงโรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมโครงการทั้ง 4 โรงเรียน

- 1) โรงเรียนชุมชนบ้านโป่ง อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
- 2) โรงเรียนบ้านห้วยมะหินฝน อ.แม่จัน จ.เชียงราย
- 3) โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าอเมืองล้ง อ.เมือง จ.เชียงใหม่
- 4) โรงเรียนบ้านดอนปิน อ.เมือง จ.เชียงใหม่

สอบถามถึงเทคนิค และวิธีการเสริมกำลังที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับอาคาร

ระหว่างนี้ อาจมีการใช้ภาพนิ่งของโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียน การดำเนินการต่างๆ มาแทรกระหว่างอธิบาย *ถ้ามี

รศ.ดร.สุทัศน์ ลีลาทวีวัฒน์

ผลลัพธ์ของโครงการนี้ นอกจากจะได้อาคารเรียนที่ต้านแผ่นดินไหวได้แล้ว ยังเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย

และต่อไป.. ต่อให้แผ่นดินไหว ประเทศไทยก็น่าจะรับมือได้ดียิ่งขึ้น

Dip to black..

Sc.8 Ext/ภูเก็ต /กลางวัน

Fade in

เปิดภาพด้วยคลิปวินาที เรือพินิกซ์ ฟิชี่ฟิง ล่มที่จังหวัดภูเก็ต

อาจมีการหยิบยืมคลิปจากอินเทอร์เน็ต https://www.youtube.com/watch?v=QH4uPm_2nr8

และอาจมีตัวอักษรขึ้นอธิบายเหตุการณ์และสถานที่

Sc.9 Ext/พทยา /กลางวัน

ภาพดำ

Super ขึ้นคำว่า..

ภูเก็ตไม่ใช่พื้นที่แรกที่มีโศกนาฏกรรมทางทะเล

เพราะ “พทยา” เกิดอุบัติเหตุทางทะเลขึ้นอยู่บ่อยครั้ง

ภาพกว้าง ทะเล นักท่องเที่ยวตามชายหาด

เราเห็นฝรั่งนอนอาบแดด เด็กก่อปราสาททราย ผู้ใหญ่ขี่เจ็ตสกี

ภาพเผยให้เห็นป้ายเมือง พทยา ขนาดใหญ่

ไต่เตลขึ้นที่นี้.. #ภัยพิบัติทางน้ำ

Sc.10 Int /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

สัมภาษณ์ นายธงชัย พงษ์วิชัย ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 2

พูดคุยถึงปัญหาแรกๆ ที่ต้องแก้ไขเพื่อลดอุบัติเหตุทางทะเลในอ่าวพทยา

พูดคุยถึงสาเหตุ และปัจจัยต่างๆ เช่น ปัจจัยด้านคน ,ด้านการบริหารจัดการ ,ด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

สอบถามถึงแผนการดำเนินการ แนวทางการปฏิบัติงาน และผลลัพธ์จากการดำเนินงาน

*ระหว่างนี้อาจมีการตัดสลับกับภาพตามเนื้อหาที่พูดถึง

Sc.11 Int /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นมหาวิทยาลัย /กลางวัน

พูดคุยกับ รศ.ดร.ทวีศักดิ์ เตชะกระโทก นักวิจัย คณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.นเรศวร

พูดถึงข้อเสนอแนะให้นำมาตรวจการจัดเก็บเงินประกันภัยกับนักท่องเที่ยวในอัตราเฉลี่ย 300-400 บาท ต่อคน

Sc. 12 Ext /ชายหาด พัทยา /กลางวัน

เราสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวทั้งไทย จีน ฝรั่ง (ไม่จำกัดชาติ)

เกี่ยวกับมาตรการการเก็บเงินประกันภัยนักท่องเที่ยว พวกเขาเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

ไม่มีผิดหรือถูก เราต้องการคำตอบที่เปิดกว้าง

แต่สุดท้ายเราอยากได้คำตอบที่เห็นด้วยพร้อมกับมุมมองและทัศนคติที่ดีต่อแนวทางนี้ ในการปิดเรื่องภาพกว้าง พระอาทิตย์ตก

จบ

*เนื้อเรื่องอาจมีการตัดสลับกันตามความเหมาะสมของเนื้อหาที่ได้สัมภาษณ์จากทุกคน เพื่อให้เกิดไดนามิกของเรื่อง

*ประโยคบางประโยคเป็นเพียงการกำหนดแนวทางของเรื่อง อาจไม่ใช่คำตอบที่จะได้การสัมภาษณ์ 100%

*เนื้อหาข้างต้นเป็นเพียงการกำหนดเส้นเรื่องว่าจะเนื้อหาจะเล่าแบบใด

ตัวไวรัล จำนวนหนึ่งคลิป..

ตัวไวรัล จะพูดถึงเรื่อง.. เงินประกันนักท่องเที่ยว

บทสารคดี เรื่อง ไร้อำนาจ 150 ปี วันนี้บอบช้ำเต็มทีแล้ว

โดย นายกฤษฎพล สนธิรักษ์

ขอให้ความสุขกับการอ่าน

Sc.1 Ext /ตลาดน้ำดำเนินสะดวก /กลางวัน

ภาพกว้าง เข้ามิด ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

Timelapse พระอาทิตย์ขึ้น

เราเห็นพ่อค้าแม่ค้าพายเรือเข้ามา เห็นอาหาร ขนม และผลไม้เต็มเรือ

ภาพเผยให้เห็นป้าย ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ผู้คนมากมายมาจับจ่ายใช้สอย เราพยายามนำเสนอภาพให้ดูสดใสและสนุก

ไม่นานนัก เราเห็นพ่อค้าแม่ค้าพายเรือมาเต็มคลอง

กลางน้ำ พ่อค้าแม่ค้าพายเรือผ่านหน้าเราไป ภาพค่อยๆ จมลงไปใต้น้ำและกลับหัว (flip over shot)

เราเห็นภาพน้ำดำขุ่น

ไต่เตลขึ้นที่นี้.. สารเคมี กับดำเนินสะดวก

Sc.2 Ext /ที่โหนดสักแห่ง /กลางวัน

ภาพดำ Super ขึ้นคำว่า..

น้ำเน่าเสียเป็นปัญหาที่ชาวดำเนินสะดวกต้องเผชิญมานานกว่าครึ่งศตวรรษ

เกษตรกรถูกปลูกฝังให้ใช้สารเคมีในการเพิ่มผลผลิต

ไร่นาในพื้นที่ดำเนินสะดวกบางส่วนยังถูกแปรสภาพเป็นชุมชนขนาดใหญ่

ที่แทรกซ้อนไปด้วยโรงงานอุตสาหกรรมมากมาย น้ำเสีย จึงค่อยๆ เปลี่ยนสีไปและกลายเป็นน้ำขุ่นในที่สุด

เราพูดคุยกับ คุณประยูร วิสุทธิไพศาล เกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ ปี2554

สอบถามถึงดำเนินสะดวกในสมัยก่อน

คุณประยูร วิสุทธิไพศาล

สมัยก่อนเรามีน้ำสะอาดใช้ และพื้นที่ในดำเนินเราก็เป็นตะกอนดินจากน้ำทะเล

มีแร่ธาตุสะสมเก็บมาใช้ได้ จนทุกวันนี้มะพร้าว น้ำหอมของเราจึงเป็นมะพร้าวน้ำหอมที่มีรสชาติดีที่สุด

เราอาจขอภาพถ่ายจากชาวบ้าน เป็นภาพถ่ายดำเนินสะดวกในสมัยก่อน

คุณประยูร วิสุทธิไพศาล

ในช่วงเวลาที่มีการกระตุ้นเศรษฐกิจ หรือราวๆ 50 ปีเศษที่ผ่านมา

ดำเนินสะดวกเปลี่ยนไปมากมาย มีโรงงานอุตสาหกรรมเล็กใหญ่กระจายอยู่ทั่ว

ทั้งโรงงานแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร โรงเหล้า โรงน้ำตาล โรงงานฟอกย้อม

ส่วนชาวบ้านก็ใช้สารเคมีทำเกษตร จนน้ำในลำคลองดำเนินสะดวก

และคลองเครือข่ายเกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย มีสีดำ และส่งกลิ่นเหม็น

เราตัดสินใจกับภาพโรงงานต่างๆ ควันไอเสีย

ภาพเกษตรกรพ่นยาฆ่าแมลง

ภาพน้ำในคลองสีดำคล้ำ

Sc.3 Int /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นที่ทำงานของนักวิจัย/กลางวัน

ภาพดำ.. Super ขึ้นคำว่า

ทั่วโลกมีมากกว่า 100 ประเทศ กลุ่มที่ใช้สารเคมีมีอยู่ 54 ประเทศ

ประเทศไทยติดอันดับ 4 ของโลก และดำเนินสะดวกก็เป็นพื้นที่ที่ใช้สารเคมีมากที่สุดในประเทศไทย

สัมภาษณ์ ดร.เพิ่มศักดิ์ มกราภิรมย์ หัวหน้าโครงการวิจัยท้องถิ่น

พูดถึงปัญหาการใช้สารเคมีของเกษตรกร

อะไรคือสาเหตุที่ทำให้พวกเขาใช้

และอะไรคือแนวทางในการตัดสินใจให้พวกเขาเลิกใช้สารเคมีในการทำเกษตร?

Sc.4 Ext /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เข้าร่วมการประชุมวันที่ 26-27 กันยายน 2561 ที่ดำเนินสะดวก (อาจเป็นวันใดวันหนึ่ง)

เก็บภาพและเนื้อหาใส่ในส่วนนี้

อาจมีการพูดคุยกับชาวบ้าน

Sc.5 Int/ ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราสัมภาษณ์ ผศ.ดร.บุญชร แก้วส่ง ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ผศ.ดร.บุญชร แก้วส่ง

จริงๆ ชาวบ้านไม่ได้มีหน้าที่มาขับเคลื่อน เป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่รัฐจะต้องนำทำ

แต่ว่าเจ้าหน้าที่รัฐก็อย่างว่า เดียวก็เปลี่ยนๆ มากี่มาทีละคนสองคน

ไม่มีพลัง งบประมาณก็ไม่มี มากี่ช่วยอะไรไม่ได้

เราจึงต้องสร้างเครือข่ายเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาร่วมกัน

เราพูดคุยถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา และผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น

สอบถามถึงงานวิจัยว่าสามารถช่วยชาวบ้านได้อย่างไร?

และเป็นไปได้ไหมที่จะทำให้คลองดำเนินกลับมาเป็น “อุ้ข้าวอุ้นน้ำ”

Sc.6 Ext /วัดบ่วงมพระอารามหลวง /กลางวัน

พูดคุยกับหลวงพ่อบริยัติกิจโสภณ เกี่ยวกับเรื่องแปลงไร่นาวิถีเกษตรอินทรีย์

พูดถึงที่มา และผลที่ได้จากการทำเกษตรอินทรีย์

มีการตัดสลับภาพประกอบจากสถานที่จริง

Sc.7 Ext /ตลาดน้ำดำเนินสะดวก /กลางวัน

ภาพกว้าง ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

เราเห็นภาพพ่อค้าแม่ค้า ผู้คน นักท่องเที่ยว ชาวบ้าน

พืชผักผลไม้ อาหารทั้งคาวหวาน ตามเรือหรือมูมต่างๆ

เราเห็นรอยยิ้มของผู้คน

ภาพที่เราเห็นในฉากนี้เป็นภาพซ้ำ

ผศ.ดร.ปัญชร แก้วส่อง (Voice Over)

งานวิจัยท้องถิ่นสามารถสนับสนุนชาวบ้านที่จะหาความรู้ให้ตัวเอง

การทำความรู้แบบนี้เป็นการช่วยสร้างสำนึกขึ้นมาด้วย

ไม่เช่นนั้นคนจะมองอาหารเป็นเพียงเครื่องมือ มองอาหารเป็นเพียงอาหาร

แต่มองไม่เห็นอาหารที่มันโยงใยกับน้ำ มองไม่เห็นอาคารที่มันโยงใยกับแผ่นดิน

ถ้ามองอย่างนั้น นอกจากเราจะไม่เคารพน้ำ เราจะไม่เคารพแผ่นดิน

มันก็จะนำไปสู่การผลิตอาหารที่ทำลายแผ่นดิน ทำลายน้ำ

แล้วมันก็จะย้อนกลับมาทำลายตัวเราเองนี่แหละ

Timelapse พระอาทิตย์ลับขอบฟ้า

*****จบ*****

*เนื้อเรื่องอาจมีการดัดสลับกันตามความเหมาะสมของเนื้อหาที่ได้สัมภาษณ์จากทุกคน เพื่อให้เกิดไดนามิกของเรื่อง

*ประโยคบางประโยคเป็นเพียงการกำหนดแนวทางของเรื่อง อาจไม่ใช่คำตอบที่จะได้การสัมภาษณ์ 100%

*เนื้อหาข้างต้นเป็นเพียงการกำหนดเส้นเรื่อง ว่าจะเนื้อหาจะเล่าแบบใด

ตัวไวรัล จำนวนหนึ่งคลิป..

ตัวไวรัล จะพูดถึงเรื่อง.. สารเคมี กับดำเนินสะดวก

บทสารคดี เรื่อง ครอบครัวที่เบาบางสะท้อนปัญหาสังคม

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 ภายนอก /วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร /กลางวัน

ยามเช้า แสงอาทิตย์

เราถ่ายภาพมุมกว้างจากวัดภูเขาทอง เห็นภาพเมืองที่กว้างสุดลูกหูลูกตา

ภาพอาคาร และบ้านหลังเก่าๆ

บริเวณวัด หรือละแวกนั้น เราเห็นครอบครัว คนแก่ เด็ก หรือคู่รักมาใส่บาตรพระ

เราเน้นไปที่ครอบครัวเหล่านั้น การมีส่วนร่วมกัน รอยยิ้ม

เสียงใครสักคน (Voice Over)

ความอบอุ่น ทำให้สถาบันครอบครัวแข็งแรง

และนำไปสู่รากฐานของสังคมที่ดี

ไต่เต้าขึ้นทีนี้.. ครอบครัวที่เบาบางสะท้อนปัญหาสังคม

Sc.2 ภายใน /ที่โหล่นสักแห่ง อาจเป็นที่ทำงานของนักวิจัย /กลางวัน

เรา่วมพูดคุยกับนักวิจัยหัวหน้าโครงการ หรือผู้ให้ข้อมูล

ถึงสาเหตุทั้ง 2 ข้อ ที่ทำให้ครอบครัวในปัจจุบันเปราะบาง คือ..

1.การที่พ่อแม่เริ่มมีลูก ส่งผลกระทบต่อชีวิตการทำงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพื่อให้สภาพการทำงานของพ่อแม่ยังคงอยู่ ควบคู่ไปกับการทำหน้าที่พ่อแม่ ลูกจึงต้องอยู่ในความดูแลของพี่เลี้ยง หรือ ปู่ ย่า ตา ยาย รวมถึงญาติที่ต่างจังหวัด

2. ปฏิเสธไม่ได้ว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่รับภาระหนักมากกว่าผู้ชาย ทั้งบทบาททำงาน และแม่ การมีบุตรส่งผลต่อโอกาสทางเศรษฐกิจของผู้หญิงในระยะยาว เพราะผู้หญิงส่วนใหญ่เมื่อมีลูกก็จะออกจากงาน เปลี่ยนงาน หรือลดบทบาทการทำงาน เพื่อเลี้ยงดูครอบครัว ทำให้โอกาสความเจริญในหน้าที่ลดลง และในที่สุดต้องออกจากงาน ทั้งที่เป็นความมั่นคงของอนาคตในยามที่ชีวิตคู่สมรสไม่มั่นคง ทั้งหมดล้วนเป็นความเปราะบางในครอบครัวที่สังคมไทยกำลังเผชิญ โดยเฉพาะผู้หญิง จนทำให้หลายคนไม่อยากมีลูก

Sc.3 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เมือง..

ภาพตึก และคนจำนวนมาก

ที่ไหนสักแห่ง เราสัมภาษณ์พนักงานเงินเดือน (เพศหญิง)

- เกี่ยวกับมุมมองการมีบุตร ว่าพวกเขาต้องการมีบุตรมากน้อยแค่ไหน?
- อะไรคือสิ่งที่ทำให้เขาตัดสินใจมี หรือไม่มีบุตร
- และถ้ามี เขาจะออกจากงานที่ทำไหม เพราะเหตุใด?
- และแนวโน้มที่จะกลับมาทำงานหลังจากที่บุตรโตแล้วมีมากน้อยแค่ไหน?

Sc.4 ภายใน /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นที่ทำงานของนักวิจัย /กลางวัน

กลับมาที่นักวิจัยหัวหน้าโครงการคนเดิม

- เราพูดคุยถึงกลไก และสภาพสังคมไทย เกี่ยวกับการกลับมาทำงานหลังจากที่ผู้หญิงมีลูก
- การยกตัวอย่างประเด็นเรื่องประเทศญี่ปุ่น
- และหน้าที่ของผู้หญิงที่สังคมมองพวกเขา

Sc.5 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เมือง

Timelapse เมฆผ่านตึก

Timelapse รถบนท้องถนน

Timelapse ผู้คนเดินไปมา

Sc.6 ภายใน /ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นที่ทำงานของนักวิจัย /กลางวัน

กลับมาอยู่กับนักวิจัยหัวหน้าโครงการ เราพูดคุยถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงนโยบาย

การแก้ไขปัญหา คือ สามี่ต้องหันมาแบ่งเบาภาระภรรยา ช่วยทำงานบ้านเลี้ยงลูกมากขึ้น มองว่าเป็นหน้าที่ที่คู่สมรส ต้องรับผิดชอบร่วมกัน ขณะที่กลุ่มรัฐและเอกชน ควรจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กให้ทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะในเมืองที่มีครอบครัวเดี่ยวขาดคนดูแลลูกมากกว่าพื้นที่อื่น ลดอุปสรรคในการทำงานของผู้มีบุตร มีความยืดหยุ่นตามความจำเป็น และสนับสนุนผู้ที่ต้องออกจากงานเพราะมีบุตรให้กลับเข้าสู่ตลาดแรงงานอีกครั้ง

Sc.7 ภายใน /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ตามตรอกซอยซอยต่างๆ

ณ ร้านขายของชำ

เราเห็นอาแปะ อาม่านั่งดูทีวีอยู่คนเดียว

เราเก็บภาพเหล่านี้จากหลายๆ สถานที่ มารวมๆ กัน

เสียงใครสักคน (Voice Over)

ผู้หญิงต้องออกจากงานเพื่อมาเลี้ยงลูก ผู้สูงอายุถูกทิ้งให้อยู่ลำพัง

คือสาเหตุของครอบครัวเปราะบางในปัจจุบัน

Sc.8 ภายใน /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราพูดคุยกับ ดร.ปิยวัฒน์ เกตุวงศา เกี่ยวกับงานวิจัยย่อยเรื่อง **ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวชนบทไทยภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางประชากร**

และสังคม งานวิจัยชิ้นดังกล่าวชี้ว่าครัวเรือนชนบทไทยได้รับผลกระทบ จากการเข้าสู่สังคมสูงวัยในหลายมิติ ซึ่งสามารถอธิบายผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. รูปแบบและลักษณะการอยู่อาศัยของครัวเรือนชนบทไทยภายใต้ความเปลี่ยนแปลง

เกิดจากสาเหตุกระแสการย้ายถิ่นของสมาชิกวัยแรงงานจากชนบทสู่เมืองที่มีมากขึ้นจนทำให้ ประชากรในชนบทเหลือแต่เพียงผู้สูงอายุและเด็กเป็นส่วนใหญ่

2. คุณภาพชีวิตครัวเรือนชนบทไทยภายใต้ความเปลี่ยนแปลง

3. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนและดูแลครัวเรือนชนบทไทย

Sc.9 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ที่ศูนย์อะไรสักอย่าง ที่อาจารย์ปิยวัฒน์แนะนำ (มีที่จังหวัดนนทบุรี ,ลพบุรี ,เชียงใหม่)

เราเข้าไปถ่ายทอดกิจกรรม การมีส่วนร่วมกันระหว่างเด็กและคนแก่ คนต่างวัย

การฝึกอาชีพให้คนแก่เหล่านั้น รู้จักทำงานเย็บปักถักร้อย และนำมาขาย

เราเห็นกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์

ผู้สูงอายุเหล่านั้นดูมีความสุข

เสียงใครสักคน (Voice Over)

ปัจจุบันสังคมไทยมีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ขณะที่อัตราการเกิดน้อย ส่งผลให้โครงสร้างครอบครัวมีขนาดลดลง หนุ่มสาวนิยมออกจากบ้านมาทำงานในเมือง ทั้งผู้สูงอายุอยู่ลำพังมากขึ้น จากการศึกษาพบ ผู้สูงอายุอยู่ลำพังคนเดียว ร้อยละ 23.2 อยู่ลำพังกับคู่สมรส ร้อยละ 49.7 อยู่กับหลานร้อยละ 25.8 และอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ ร้อยละ 0.4 ข้างต้นล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้สูงอายุมีความเปราะบาง

Sc.10 ภายใน /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราพูดคุยกับ ดร.ปิยวัฒน์ เกตุวงศา เกี่ยวกับประเด็น..

- ขยายความเรื่องสังคมสูงวัย
- การอยู่ร่วมกันระหว่างคนต่างวัย (Generation)
- แนวคิดสำหรับผู้สูงอายุเกี่ยวกับ การอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี
- และแนวทางแก้ไขเชิงนโยบาย

Sc.11 ภายนอก /สวนลุมพินี /กลางวัน

บรรยายภาคภายในสวน

เราเห็นคุณลุงคุณป้า คุณตาคุณยายเข้ามานั่งคุยเล่นกัน

มีกิจกรรมต่างๆ ทำร่วมกัน ทั้งออกกำลังกาย ร่ายรำ หรือนั่งเล่นกัน

เสียงใครสักคน (Voice Over)

ขณะที่บริบทครอบครัวไทยได้เปลี่ยนแปลงความคาดหวังของผู้สูงอายุที่มีต่อลูกหลาน จากการพึ่งพาให้ลูกเลี้ยงดูยามแก่เฒ่าเป็นเพียงการพึ่งพாயามจำเป็นเท่านั้น

ทำให้ผู้สูงอายุต้องต่อสู้เพื่อทำงานให้มีรายได้ ไม่รบกวนลูก

เพื่อให้ตัวเองมีศักดิ์ศรีไม่เป็นภาระ ทั้งที่ยังแก่งัดถึงลูก และไม่ยอมตายคนเดียว

โดยแนวทางการแก้ปัญหา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกมีศักดิ์ศรีในตนเอง ให้สามารถอยู่ได้ด้วยตัวเอง ระดับชุมชนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มี “ระบบเพื่อนบ้านที่ดี” ช่วยดูแล ผู้สูงอายุเพราะใกล้ชิดมากที่สุด พร้อมส่งเสริมให้มีระบบดูแลผู้สูงอายุในสังคม

สนับสนุนการรวมกลุ่ม ส่งเสริมอาชีพให้ผู้สูงอายุ สร้างรายได้ พึ่งพตนเองได้

เราเห็นคนแก่เหล่านั้นยิ้ม และหัวเราะ

จบ

บทสารคดี

เรื่อง ทูตชาวบ้าน

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

บรรยากาศยามเช้า

อาทิตย์ขึ้น ก่อนเมฆขยับ

ที่ชายแดน เราเห็นผู้คน รดต่อแถวเรียงคิวกันข้ามแดน (เป็นที่ไหนก็ได้ อาจเป็นชายแดนไทยลาวแถวบ้านพี่
ริท)

เสียงใครสักคน (Voice Over)

ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องกำพูชา-ไทย มีมาเนิ่นนานและดำเนินต่อเนื่องมาตลอด

ผ่านพิธีกรรม ประเพณี ความเชื่อ และความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

สำหรับความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมถูกแยกห่างและฉีกขาดจากกัน
ด้วยความเข้มงวดของกลไกอำนาจรัฐในพื้นที่ชายแดน ทำให้กลไกสิทธิธรรมชาติที่เคยเป็นสายสัมพันธ์
เกื้อกูลกันฉีกพัง การช่วยเหลือชีวิตของผู้คนในพื้นที่ข้ามชายแดนนี้ลดพลั้งลง

เราแทรกภาพเหตุการณ์กรณีพิพาทปราสาทพระวิหาร ไทย-กำพูชา

อาจเป็นการพาดหัวข่าว หรือคลิปจากรายการข่าว

*ไม่เอาภาพที่เห็นความรุนแรง

Sc.2 ภายนอก /ในพื้นที่ /กลางวัน

อาจเป็นหมู่บ้านในพื้นที่ชายแดน

เราพูดคุยกับชาวบ้านในละแวกนั้น ถ้ามถึงความเปลี่ยนแปลง

ว่าเมื่อก่อนกับสมัยนี้ความเข้มงวดต่างกันอย่างไร และส่งผลกระทบอะไรกับพวกเขาบ้าง

ไต่เตลขึ้นที่นี่.. พูดชาวบ้าน

Sc.3 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราพูดคุยกับนักวิจัย หรือผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับโครงการวิจัย ทั้ง 4 โครงการ

ว่าแต่ละโครงการมีอะไรบ้าง และทำหน้าที่อะไร

โครงการวิจัยความสัมพันธ์ข้ามแดนบนฐานชุมชนท้องถิ่นชายแดนไทย-กัมพูชาในปี 2557-2558 มีโครงการร่วมกัน 2 ประเทศ 4 จังหวัด 6 อำเภอ 8 ตำบล ในพื้นที่ 8 ชุมชน จำนวน 4 โครงการ คือ..

- 1.โครงการวิจัยเรื่องปราสาทโบราณควบกับการฟื้นฟูความสัมพันธ์ข้ามแดนของชุมชนท้องถิ่นชายแดนไทย-กัมพูชา
- 2.โครงการวิจัยเรื่องประเพณีแซนโถงกับการฟื้นฟูความสัมพันธ์ข้ามแดนไทย-กัมพูชา
- 3.โครงการวิจัยเรื่อง การฟื้นฟูความสัมพันธ์กลุ่มเครือญาติข้ามแดนของชุมชนท้องถิ่นชายแดนไทย-กัมพูชา
- 4.โครงการวิจัยเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้การทำเกษตรกรรมอินทรีย์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ของชุมชนท้องถิ่นชายแดนไทย-กัมพูชา

Sc.4 /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ภาพมุมสูง เราเห็นป่า หมู่บ้าน และแม่น้ำ

(อาจเป็นการถ่ายสถานที่อื่นๆ แต่ให้ความรู้สึกเหมือนชายแดน)

เสียงโครสส์กัน (Voice Over)

ในอดีตดินแดนทั้งสองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างเหนียวแน่น

สามารถไปมาหาสู่กันได้ มีการแต่งงานข้ามแดน

มีที่ทำกินและตั้งบ้านเรือนอยู่ร่วมกันทั้งในฝั่งไทยและกัมพูชา หาอยู่หากิน ขึ้นภูไปล่าสัตว์ ข้ามแดนค้าขาย แลกเปลี่ยนสินค้า และขึ้นปราสาทพระวิหารเพื่อไปทำบุญร่วมกัน

แต่เนื่องจากเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาในแต่ละยุคสมัย ทั้งด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทำให้ความสัมพันธ์ของพี่น้องระหว่างแดนมีความห่างเหิน และถูกตัดขาดจากกัน ไม่สามารถไปมาหาสู่ ใช้ชีวิตและความสัมพันธ์เช่นในอดีต

ภาพชาวบ้าน

วิถีชีวิตของพวกเขา

Sc.5 /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราพูดคุยกับนักวิจัย เกี่ยวกับประเด็นเรื่องญาติพี่น้องที่พลัดพรากจากกัน

เมื่อก่อนมีการข้ามชายแดนไปมาหาสู่ มีลูกหลานสืบต่อกันมา แต่ปัจจุบัน

เมื่อความเข้มงวดเข้ามา ทำให้พี่น้องห่างหายไป

Sc.6 /บ้านด่าน /กลางวัน

ภาพชายแดนบ้านด่าน ภาพทหาร และความเข้มงวด

เสียงโครสส์กัน (Voice Over)

บ้านด่านกลางและบ้านเวียลไป

เป็นกลุ่มเครือญาติที่มีความสัมพันธ์กันเหนียวแน่นมาในอดีต

มีการข้ามไปมาผ่านช่องทางแดนธรรมชาติ หาอยู่หากินบนฐานทรัพยากรป่าบริเวณพื้นที่ชายแดนร่วมกัน มีการแต่งงานข้ามแดนกัน มีลูกหลานสืบต่อกันมา ทั้งสองหมู่บ้านจึงมีความเป็นเครือญาติกันตามสายโลหิต แต่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ของพี่น้องทั้งสองฝั่งห่างเหิน ขาดช่วง มีความลำบากในการไปมาหาสู่กัน ทำให้ไม่สามารถไปมาข้ามพรมแดนหากันได้

Sc.7 /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

กลับมาที่นักวิจัยหรือผู้ให้ข้อมูล

เราพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นการตามหาญาติด้วยวิธีการต่างๆ

- การจัดทำแผนผังชุมชน แผนผังทรัพยากรชุมชน การสืบหาเครือญาติผ่านการใช้เครื่องมือแผนผังเครือญาติ การร่วมงานบุญประเพณี งานศพ งานแต่งงาน การไปเยี่ยมบ้าน เยี่ยมพื้นที่นา และเกี่ยวข้าวร่วมกัน
- มีการจัดทำผ้าป่าไปทอดถวายที่วัดบ้านกะจารเพื่อสืบหาเครือญาติตนเองที่ห่างเหินกันมานาน และการทำพิธีกรรมบวงสรวงปราสาทโขนตวลร่วมกัน
- ประเพณีแซนโขนตา เป็นความเชื่อ ที่เชื่อมพี่น้องไทยและกัมพูชาที่นับถือผีบรรพบุรุษเดียวกัน โดยสามารถละลายหรือก้าวข้ามเส้นเขตพรมแดนที่แบ่งแยกผู้คนสองฝั่งประเทศออกจากกัน สามารถฟื้นความสัมพันธ์ของเครือญาติได้ทั้งระดับครอบครัว กลุ่มเครือญาติ ชุมชนกับวัด ชุมชนกับโรงเรียนได้
- ทีมวิจัยร่วมกันศึกษาความเชื่อปราสาทโขนตวลมาปรับใช้เพื่อฟื้นความสัมพันธ์ของคนทั้งสองฝั่งขึ้นมา สามารถช่วยลดความตึงเครียดของคนในชุมชนและรัฐได้ และความเชื่อร่วมดังกล่าวเป็นความเชื่อที่อยู่เหนือความขัดแย้งเรื่องเส้นพรมแดนแบ่งประเทศ

สิ่งเหล่านี้คืออะไร และทำไปเพื่ออะไร?

เราให้นักวิจัยอธิบาย

Sc.8 /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราพูดคุยกับชาวบ้าน เกี่ยวกับความรู้สึก หลังจากที่เราได้เจอญาติพี่น้องของตัวเอง

Sc.9 /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

หาภาพมาแทรกที่นี่

เสียงใครสักคน (Voice Over)

ฝ่ายวิจัยท้องถิ่นมีเป้าหมายคือฟื้นความสัมพันธ์ข้ามแดนบนฐานชุมชนท้องถิ่น ในมิติสังคมวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นชายแดนไทย-กัมพูชา นำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาความมั่นคงชุมชนท้องถิ่นชายแดนไทย-กัมพูชาาร่วมกัน

การรื้อฟื้นสายใยความสัมพันธ์ที่ถูกทำให้หยุดชะงักไปช่วงเวลาหนึ่ง ให้กลับมา มี “ชีวิต” และรองรับชีวิตของผู้คนในเขตแดนต่อแดนนี้ จะช่วยทำให้ความตึงเครียดในพื้นที่ลดลง

Sc.10 /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราพูดคุยกับคุณตึก ผู้ประสานงาน

เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการดังกล่าว ว่าหลังจากทำได้มาสองปี ชาวบ้านสามารถตามหาญาติพี่น้องของตัวเองจนเจอ ปัจจุบันความสัมพันธ์ของทั้งสองฝั่งมีแนวโน้มที่ดีขึ้น มีการจัดตั้งฝ่ายประสานงาน ทั้งฝั่งไทยและกัมพูชา และนำข้อดี หรือจุดแข็งของโครงการนี้มาช่วยตามหาคนหายที่หลงป่าในเขตชายแดน มีการเป็นล่ามคอยแปลภาษาให้กับทหารที่ลงพื้นที่ มีการลำเลียงผู้ป่วยจากกัมพูชามารักษา เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

Sc.11 /บ้านด้าน /กลางวัน

ภาพเหตุการณ์ การลำเลียงผู้ป่วยจากบ้านด้านอานมา มาที่โรงพยาบาลของประเทศไทย

เราเห็นภาพการประสานงาน ทุกๆ ฝ่ายทำงานร่วมกัน

ถ้าเป็นไปได้ เราอยากพูดคุยกับผู้ป่วยชาวกำพูชาที่ถูกนำส่งโรงพยาบาลข้ามแดนมาบ้านเรา

ทำไมต้องข้ามมารักษาที่นี่ และเขารู้สึกอย่างไร

เราพยายามนำเสนอมุมมองในแง่บวกให้กับโครงการ

Sc.12 /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ฉากนี้เรารวบรวมภาพรอยยิ้มของทีมงานทุกๆ คน ชาวบ้าน ทหาร หรือชาวกำพูชา

เสียงใครสักคน (Voice Over)

หากการจัดการอย่างยืดหยุ่นที่เกิดจากความเข้าใจ และชุมชนในท้องถิ่นระหว่างแดนต่อแดนมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ชายแดนบนฐานความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะเอื้ออำนวยให้ชีวิตพี่น้องแดนต่อแดนมีความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างรัฐโดยรวมดีขึ้น

ภาพพระอาทิตย์ตก

จบ

บทสารคดี เรื่อง สามัญชนกับกระบวนการยุติธรรม

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ภาพดำ

Super ขึ้นคำว่า..

หลายครั้งเมื่อเกิดข่าวคราวการคอร์รัปชันในภาครัฐ ก็มักจะปรากฏว่าทรมานหนึ่งขึ้นมาเพื่ออธิบายเสมอ นั่นคือ ‘นักการเมืองคือสาเหตุของการคอร์รัปชัน’ แน่นอน เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่าทรมานดังกล่าวมีส่วนถูกด้วย แต่ปรากฏว่า คนจำนวนมากมักจะใช้เหตุผลนี้เพื่ออธิบายการเกิดคอร์รัปชันใน ‘ทุกกรณี’ รวากับว่า การคอร์รัปชันนั้นเกิดมาจากสาเหตุเดียว – นั่นคือนักการเมือง

(ลักษณะเหมือนพิมพ์ดีด ขึ้นทีละตัว และมีเสียง)

Sc.2 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราหยิบยืม.. ประเด็นการคอร์รัปชัน (ภาพเหตุการณ์ หรือสถานที่)

จากภาพข่าว คลิปวิดีโอ คลิปเสียงจากรายการ การพาดหัวข่าวบนหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ มาตัดสลับรวมกัน

Voice Over

Transparency International ได้ให้ความหมายของการคอร์รัปชันในแบบกว้างๆ ไว้ว่า คือการใช้อำนาจที่ได้รับมาจากสาธารณะในทางมิชอบเพื่อผลประโยชน์ส่วนบุคคลหรือผู้อื่น สามารถจำแนกการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในภาครัฐได้เป็น 3 รูปแบบหลักๆ

1. **การคอร์รัปชันขนาดใหญ่** หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงได้บิดเบือนนโยบายของรัฐ เพื่อผลประโยชน์ของตนเองผ่านการใช้ทรัพยากรส่วนรวม
2. **การคอร์รัปชันขนาดย่อม** หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่รัฐตั้งแต่ระดับกลางลงไปได้ใช้อำนาจของตน บิดเบือน หรือลดประสิทธิภาพของการบริการสาธารณะในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อหวังผลประโยชน์ในทางส่วนตัวบางประการ
3. **การคอร์รัปชันทางการเมือง** หมายถึง การที่ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจครอบงำและบิดเบือนให้นโยบาย องค์กรต่างๆ รวมถึงระเบียบกฎเกณฑ์อื่นๆ เป็นไปในทิศทางที่เอื้อให้เกิดการถ่ายเททรัพยากรสาธารณะ เพื่อประโยชน์ต่อตนเองมากกว่าส่วนรวม

Sc.3 ภายนอก /เมือง กรุงเทพฯ /กลางวัน

ภาพกว้าง.. เมือง

ภาพอาคารที่กำลังก่อสร้าง

ภาพถนนที่กำลังสร้าง ลาดยาง เราเห็นกระบวนการผลิต

ภาพถนนที่ผู้ก่อถนน เป็นหลุมเป็นบ่อ มีรอยปะตามทาง

ภาพการก่อสร้างรถไฟฟ้า สะพานลอย หรืออื่นๆ

Voice Over

ในความเป็นจริงการคอร์รัปชันภาครัฐมีความซับซ้อนและก็สัมพันธ์กับภาคธุรกิจอย่างแยกไม่ออก เป็นต้นว่า ในกระบวนการสร้างถนนหลวง ในปัจจุบัน ภาครัฐจะไม่ทำถนนเองแล้ว แต่จะให้คนอื่นที่เชี่ยวชาญกว่ามาทำ ซึ่งนั่นก็คือภาคเอกชนนั่นเอง โดยปกติภาครัฐจะเปิดให้บริษัทรับเหมาเข้ามาประกวดราคา เพื่อให้ภาครัฐได้เลือกบริษัทรับเหมาที่เหมาะสมที่สุด นั่นคือ ทำงานดีในราคาที่ถูก แต่ทั้งนี้ ในความเป็นจริงภาครัฐอาจไม่ได้บริษัทรับเหมาที่ดีที่สุดก็ได้ เพราะว่า คนจากบริษัทอาจมาติดสินบนกับเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงเอาไว้ ในรูปแบบต่างๆ เช่น เงิน หรือผลประโยชน์อื่นๆ ที่จะตอบแทนในอนาคต จนทำให้ผลจากการประกวดราคาไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ บริษัทที่ติดสินบนซึ่งอาจจะทำงานได้ไม่ดีก็ได้รับงานไปทำ

Sc.4 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ภาพดำ

Super ขึ้นคำว่า..

ปัจจุบันยังมีใครหลายคนถามว่า ทำไมเราถึงต้องให้ความสำคัญในการจัดการคอร์รัปชันด้วย เหตุผลง่ายๆ หากเราไม่ป้องกันและขจัดมันออกไป มันก็จะเป็นภัยต่อสังคมจนยากที่จะแก้ไขได้นั่นเอง

(ลักษณะเหมือนพิมพ์ติด ขึ้นที่ละตัว และมีเสียง)

Sc.5 ภายนอก /ที่ทำงานของนักวิจัย /กลางวัน

เราพูดคุยกับ ดร.ต่อภัสสร ยมนาถ เกี่ยวกับ..

- ที่มาโครงการวิจัยและประสานงานเพื่อสังคมไทยไร้คอร์รัปชัน?
- ปัญหาคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่มีความหลากหลายและความซับซ้อน ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของพื้นที่ ทรัพยากร และประชากรอย่างไร?
- ทำไมการศึกษาปัญหาคอร์รัปชันจึงต้องสนใจมิติในเชิงพื้นที่?
- โครงการวิจัยที่ลงพื้นที่ทั้งหมด 3 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา และน่าน

ทำไมต้องเป็นทั้ง 3 จังหวัดนี้?

*ซึ่งทั้ง 3 แห่งนี้ก็มีความแตกต่างทั้งทางด้านลักษณะประชากรศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และความเข้าใจ
คอร์รัปชั่น ของคนในพื้นที่

****อดีตคดี สายประเสริฐ** อธิบายว่า เพราะการคอร์รัปชั่นเป็นเรื่องนามธรรม ดังนั้นการจะเข้าใจคอร์รัปชั่น
ได้ ต้องผ่านสิ่งที่ง่ายและจับต้องได้ ซึ่งในแต่ละพื้นที่ก็อาจมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน การลงไปดูว่าแต่ละ
พื้นที่มีความเข้าใจ คอร์รัปชั่นแตกต่างกันอย่างไร จะช่วยให้เห็นปัญหาชัดเจน นำไปสู่การทำงานเพื่อ
ต่อต้านคอร์รัปชั่น อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ตัดภาพมา

Voice Over

โดยสารคดีชิ้นนี้เรามุ่งเน้นไปที่ จังหวัดน่าน กับภาพแทนสังคมชนบท

Sc.6 /จังหวัดน่าน /กลางวัน

ภาพกว้าง..

ภูเขา ต้นไม้ ธรรมชาติ

ภาพเมืองหรือชุมชนเล็กๆ

Super ขึ้นชื่อจังหวัด.. น่าน

Super ขึ้นได้ชื่อจังหวัด.. สารคดีเรื่อง สามัญชนกับกระบวนการยุติธรรม

Voice Over

น่าน ภาพแทนสังคมชนบท

จังหวัดน่านเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ชาวบ้านพึ่งพิงธรรมชาติเพื่อยังชีพ มีการผลิตเพื่อ
การเกษตร มีการเลี้ยงสัตว์และรับจ้างบางส่วน ดังนั้นน่านจึงอาจเป็นตัวแทนภาพสังคมชนบทในสังคมไทย

ภาพชาวบ้านทำไร่ทำสวน

สัตว์ในคอก เราเห็นเขาทำกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ของเขา

Sc.7 /จังหวัดน่าน /กลางวัน

เราพูดคุยกับ.. คุณนิชาภัทร ไม้งาม กับประเด็นต่างๆ

“เราเลือกเดินทางไปในที่ที่เดินทางลำบาก ส่งผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ พื้นที่ที่เราเลือกมีความโดด
เด่นในความเป็นชุมชนชนบท มีความแน่นแฟ้นหรือความร่วมมือของชาวบ้าน เมื่อเปรียบเทียบกับชุมชน

เมือง ชาวบ้านส่วนใหญ่มีการศึกษาที่น้อยอยู่ มีบางส่วนที่ใกล้เมืองซึ่งอาจจะได้รับการศึกษาเต็มที่มากกว่า”

เพื่อให้เห็นว่าชาวบ้านมองปัญหาคอร์รัปชันอย่างไร มองส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรแบบไหน และความสัมพันธ์ของชาวบ้านกับนักการเมืองเป็นอย่างไร ผู้วิจัยเลือกศึกษา 1 อำเภอ โดยแบ่งพื้นที่เป็น 3 ส่วน คือ

1. พื้นที่ใกล้ตัวอำเภอ พบว่า ชาวบ้านตระหนักเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างไม่โปร่งใส รวมถึงเรื่องกินเปอร์เซ็นต์ ได้เงินทอน ซึ่งส่งผลต่อการตรวจสอบนักการเมืองท้องถิ่นด้วย จึงทำให้มีการเปลี่ยนผู้นำในพื้นที่ค่อนข้างบ่อย ชาวบ้านตรวจสอบนักการเมือง หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองท้องถิ่นโดยตรง มองเห็นระบบค่อนข้างชัดเจน
2. พื้นที่ไกลออกจากตัวอำเภอ พบว่า ชาวบ้านให้ความสำคัญกับปัญหาคอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างที่ไม่ได้มาตรฐาน เช่น ถนน หรือโครงการที่ไม่เป็นประโยชน์กับชาวบ้าน ซึ่งเห็นได้ชัดว่า ชาวบ้านสนใจเรื่องใกล้ตัวมาก บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นคือมีการร่วมมือกับชาวบ้านสูง อยู่ในรูปแบบประสานความร่วมมือมากกว่าพื้นที่ใกล้ตัวอำเภอ
3. พื้นที่ที่มีงบลงไปจำนวนมาก เช่น พื้นที่การปลูกป่า พื้นที่ที่มีภัยพิบัติ พบว่า ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลโครงการ ชาวบ้านได้รับข้อมูลจากโครงการน้อย

Sc.8 /ที่ไหนสักแห่ง จังหวัดน่าน /กลางวัน

ภาพชุมชนบริเวณนั้น

เจาะไปที่กลุ่มชาวบ้าน ภาพวิถีชุมชน

เราเข้าไปถามพวกเขาด้วยคำถามง่าย ๆ..

- คอร์รัปชันคืออะไร?
- เคยเกิดขึ้นกับคนในพื้นที่นี้ไหม?
- ถ้าเคยลองให้เขาเล่า หรืออธิบาย

เป็นคำถามที่ไม่มีถูกหรือผิด เราเพียงต้องการแลกเปลี่ยนมุมมอง

Sc.9 /จังหวัดน่าน /กลางวัน

เรากลับมาพูดคุยกับ.. คุณนิชาภัทร ไม้งาม เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไข

จากข้อมูลที่ได้รับจากการลงไปศึกษาในโครงการวิจัยที่ดำเนินมาได้ 1 ปี ผู้วิจัยที่น่านมีข้อเสนอเชิงนโยบายว่าควรแก้ปัญหาอย่างไรจึงจะสอดคล้องและตอบโจทย์ในทางพื้นที่ โดยแบ่งเป็น 3 ข้อดังนี้

1. ชาวบ้านบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการคอร์รัปชัน บางครั้งก็คิดว่าพฤติกรรมบางอย่างของตัวเองก็ถือเป็นการคอร์รัปชันแล้ว เช่น เมื่อเกิดภัยพิบัติมีสัตว์เลี้ยงล้มตาย ก็มีการแจ้งจำนวนของสัตว์ที่ตายกับหน่วยงานช่วยเหลือมากกว่าจำนวนที่ตายจริง เพื่อให้ได้เงินมากขึ้น ดังนั้นจำเป็นต้องแก้ปัญหาด้วยการเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้คนในชุมชนเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน
2. เมื่อใดก็ตามที่มีการรวมกลุ่มมากขึ้นในพื้นที่ จะส่งผลต่อการตระหนักรู้ข้อมูลที่มากขึ้น ดังนั้นการมีส่วนร่วมหรือการรวมกลุ่มจึงสำคัญกับพื้นที่ที่นานมาก ควรเพิ่มการรวมกลุ่มให้มากขึ้น
3. ควรเพิ่มการเปิดเผยข้อมูลของโครงการที่จะลงมาในพื้นที่ เพราะนานเป็นพื้นที่ของการระบายนหลายครั้งบที่ไม่มีที่ลงมักจะมาลงที่นาน ตามโครงการปลูกป่า แก้ปัญหาไฟป่า เป็นต้น แต่ปัญหาคือชาวบ้านไม่รู้ว่าโครงการไหนบ้างเข้ามาในพื้นที่ บางครั้งรู้ตอนที่เข้ามาแล้ว แต่ไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทำให้ชาวบ้านตรวจสอบไม่ได้ การเปิดเผยข้อมูลจึงสำคัญมากเพื่อให้ชาวบ้านตรวจสอบได้ง่ายขึ้น

Sc.10 /นาน /กลางวัน

ยามเย็น มุมใดมุมหนึ่ง.. Timelapse พระอาทิตย์ตก

บทสารคดี

เรื่อง น้ําย่อยหลัง 20 ปี.. กรุงเทพฯขาดแคลนน้ําประปา

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 ภายนอก /กรุงเทพฯ /กลางวัน

ภาพกว้าง เมืองหลวง

Timelapse ท้องฟ้า

Timelapse ผู้คนเดินไปมา

ผู้คนมากมาย หลายอิริยาบถ หลายกิจกรรม เราเจาะไปที่ผู้คนเหล่านั้น

Voice Over

ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนประชากรประมาณ 66 ล้านคน

เฉพาะในกรุงเทพฯมีประชากรอยู่มากกว่า 8 ล้านคน เมืองจึงเริ่มขยายไปยังพื้นที่รอบนอกมากขึ้น

Sc.2 ภายในและภายนอก /ร้านค้า ร้านสะดวกซื้อ /กลางวัน

เราอาจอยู่ภายในร้านสะดวกซื้อ หรือที่ไหนสักแห่ง

เราเก็บภาพผู้คนยิบน้ำออกจากตู้แช่เย็น

บางคนหยิบขวดเล็ก บางคนหยิบขวดใหญ่

บางคนซื้อมาก บางคนซื้อน้อย เราเก็บไปหลายๆ คน หลายๆ มุม ทั้งกว้างและแคบ

Voice Over

ขณะเดียวกันความต้องการใช้น้ําของประชาชนโดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑลมีแนวโน้มสูงขึ้น

จึงเป็นความกังวลว่าคนกรุงเทพฯเผชิญกับภาวะน้ําประปาไม่พอใช้ในอีก 20 ปีข้างหน้า

หากไม่มีการจัดการที่ดีพอ

เราเก็บภาพผู้คนเหล่าน้ำดื่ม น้ำ หลายๆ มุมทั้งกว้างและแคบ

เราไปเก็บภาพที่ถังขยะ เห็นภาพขวดน้ำที่ถูกทิ้ง ทั้งที่ภายในยังมีน้ำเหลือเกินครึ่งขวด

Sc.3 ภายใน /อาจเป็นมหาวิทยาลัย /กลางวัน

เราอยู่กับ ผศ.ดร. อธิรงค์ สกุลศรี นักวิจัย โครงการวิจัยเรื่องแนวโน้มประชากรและความต้องการน้ำประปา ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล

- เราให้อาจารย์เล่าถึงที่มา และเป้าหมายของโครงการ

Sc.4 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ตามตรอกซอยต่างๆ ในกรุงเทพ

ร้านอาหารแผงลอย ร้านอาหารข้างทาง ตามริมถนนต่างๆ

เราเห็นภาพน้ำที่เปิดใส่ถังน้ำเต็มไปหมด

ถังน้ำสำหรับแช่จานที่ใช้ของร้านอาหารข้างทางเหล่านั้น

ก๊อกน้ำ สายยาง หรืออะไรก็ตามแต่ ที่ถูกเปิดน้ำทิ้งไว้

Voice Over

คนกรุงเทพใช้น้ำเฉลี่ยวันละ 200 ลิตร

ขณะที่คนต่างจังหวัดใช้เพียงวันละ 50 ลิตร

ซึ่งความต้องการใช้สอยน้ำจะต่างกันไปตามฐานะความเป็นอยู่ของผู้บริโภค

ตลอดจนการใช้สอยของอาคารด้วย

Sc.5 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ภาพกว้าง โรงเรียน

อาจเป็นช่วงเช้าหรือพักกลางวัน

เราเก็บภาพเด็กๆ เข้าห้องน้ำ เปิดก๊อกน้ำทิ้งไว้

Voice Over

เช่น..

โรงเรียน เฉลี่ย 50-80 ลิตร/คน/วัน

โรงแรม เฉลี่ย 200-400 ลิตร/คน/วัน

โรงพยาบาล เฉลี่ย 600-1,000 ลิตร/คน/วัน

เป็นต้น

ภาพกว้างภายนอกโรงแรม และโรงพยาบาล

Sc.6 ภายใน /อาจเป็นมหาวิทยาลัย /กลางวัน

เรากลับมาอยู่กับ ผศ.ดร. อีรณรงค์ สกุนศิริ

- เราให้อาจารย์พูดถึงโครงการ ว่าสิ่งที่โครงการเลือกศึกษาคืออะไร ,และหลังจากศึกษาแล้ว เราได้ทราบอะไรจากโครงการนี้

Sc.7 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ภาพกว้าง คลองต่างๆ

น้ำในคลองแห้ง และมีแต่ขยะ

สิ้นน้ำซึม ดุสสปรก

Voice Over

เมื่อความต้องการเพิ่มขึ้นแต่น้ำมีจำกัด

หากไม่มีการจัดการได้อย่างดีพอ ในอนาคตเป็นไปได้ว่าประเทศไทย

อาจตกอยู่ในภาวะขาดแคลนน้ำสะอาดเหมือนที่เกิดขึ้นกับประเทศอื่นๆ ทั่วโลก

ดังนั้น หากทุกภาคส่วนไม่ช่วยกันอนุรักษ์น้ำกันอย่างจริงจัง

ในอนาคตอาจไม่มีน้ำเหลือให้ลูกหลานใช้อีกต่อไป

Sc.8 ภายใน /อาจเป็นมหาวิทยาลัย /กลางวัน

เราอยู่กับ ผศ.ดร. ธีรณรงค์ สกุลศรี

- เราพูดคุยถึงปัญหาน้ำที่เกิดขึ้น และแนวโน้มที่คนในกรุงเทพจะใช้น้ำมากขึ้นเรื่อยๆ เราจะแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร
- เราสามารถทำให้คนเหล่านี้ตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้อย่างไร
- โครงการนี้ช่วยผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหา หรือองค์กรรัฐเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างไร

Sc.9 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ภาพกว้างมุมสูง

Voice Over

ที่ผ่านมาเราคุ่นชินว่าบ้านเรามีน้ำมาก

และคุ้นเคยกับการใช้น้ำที่มีราคาถูกมาตลอด จนอาจมองว่าน้ำไม่ใช่เรื่องสำคัญ

แต่ในต่างประเทศค่าน้ำมีราคาแพงกว่าบ้านเรามาก ทำให้เขาใช้น้ำอย่างเห็นคุณค่า

จึงหวังว่าทางภาครัฐจะมีแนวทางการอนุรักษ์และควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ

รวมถึงอาจจะต้องพิจารณาถึงกลไกด้านราคาที่เหมาะสม

เพื่อช่วยให้คนไทยหันมาตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องน้ำมากยิ่งขึ้น

จบ

บทสารคดี เรื่อง single mom

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 ภายนอก /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ที่ไหนสักแห่ง.. เราเก็บภาพกว้าง ทิวทัศน์ บรรยากาศ ผู้คน

ทุกอย่างที่น่าสนใจ เน้นความเป็นพื้นที่ วัฒนธรรมท้องถิ่น นำเสนอออกมาให้สวยงาม

Super..

3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

Sc.2

เราใช้ภาพ หรือวิดีโอจากอินเทอร์เน็ต

เป็นภาพความรุนแรง เหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาพระเบิด ภาพสถานการณ์ หรือแม้กระทั่งภาพคนเจ็บ

Super..

จากเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ทำให้เกิดความเสียหายทั้งด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ

และมีอีกหลายปัญหาที่ตามมา

หนึ่งในนั้นคือปัญหาที่หญิงสาวทั้งไทยพุทธ และไทยมุสลิม

ต้องสูญเสียสามีจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ครู ผู้นำศาสนา หรือผู้นำชุมชน

Sc.3 ภายใน/ที่ไหนสักแห่ง อาจเป็นในพื้นที่/กลางวัน

เราอยู่กับ **คุณฮามีดะห์ มาสาระกามา ,คุณฮาสนะ นาแตนิง ,คุณอาหะมะ คาเด และคุณหนึ่ มาสาระกามา** ที่มีวิจัยโครงการสถานภาพ และการปรับตัวของสตรีมุสลิมหม้ายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

หรืออาจเป็นใครสักคนที่สามารถให้ข้อมูลเรื่องนี้ได้

- **วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยครั้งนี้คืออะไร?**

เพื่อศึกษาสถานภาพทางสังคมของสตรีมุสลิมหม้ายตามหลักการศาสนาอิสลาม ,เพื่อศึกษาประวัติชีวิตของสตรีมุสลิมหม้ายในอำเภอรามันจังหวัดยะลา และเพื่อศึกษาปัญหาที่สตรีมุสลิมหม้ายเผชิญ การปรับตัว และกลไกทางสังคม วัฒนธรรมที่ให้ความช่วยเหลือสตรีหม้ายในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

- **กลุ่มตัวอย่างที่เราเลือกศึกษามีอะไรบ้าง?**

ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 40 คน 5 ประเภท

1. ภรรยาของสามีเสียชีวิตมีจำนวน 17 คน 3 ประเภท
 - a. ภรรยาของเจ้าหน้าที่รัฐเสียชีวิตในเหตุการณ์ไม่สงบ 5 คน
 - b. ภรรยาของผู้ถูกกระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐ 2 คน
 - c. ภรรยาของสามีเสียชีวิตที่เป็นโรค ธรรมชาติ 10 คน
2. ภรรยาถูกหย่าร้าง 11 คน
3. ผู้นำศาสนา 3 คน
4. ผู้นำชุมชน 4 คน
5. ครูอิสลาม 5 คน

- จากกลุ่มตัวอย่างที่ทีมวิจัยเลือกศึกษา เราได้ทราบอะไรจากศึกษาครั้งนี้?
- เมื่อเราทราบถึงปัญหาของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 ประเภท งานวิจัยชิ้นนี้มีส่วนช่วยผลักดัน เยียวยา หรือสร้างประโยชน์อะไรให้กับคนที่เผชิญปัญหาเหล่านี้บ้าง?
-

Sc.4 ภายนอก /ในพื้นที่ /กลางวัน

เราลงพื้นที่ เข้าไปอยู่กับกลุ่มตัวอย่างสักคนหรือสองคน พูดคุยกับพวกเขา สอบถามถึงปัญหา และการเยียวยาของรัฐ

หลักๆ ต้องการกลุ่มตัวอย่างประเภท ภรรยาของสามีเสียชีวิต

อาจเก็บภาพบรรยากาศโดยรอบ วิธีที่เราพบเห็น ไปตัดแทรกในฉาก 3 ที่นักวิจัยพูดหรืออธิบาย

Sc.5 ภายนอก /ในพื้นที่ /กลางวัน

จังหวัดปัตตานี

ภาพกว้าง ที่ไหนสักแห่ง

บรรยากาศโดยรอบ

Super..

เฮาะก็ตอ

ภาพเผยให้เห็น ร้านค้า หรือสถานที่ผลิตน้ำจิ้มนี้ยะ

เรานำเสนอ น้ำจิ้มนี้ยะรสต่างๆ และกรรมวิธีการผลิต

Voice Over

โครงการกองทุนสนับสนุนการวิจัยกิจกรรมทางเลือก หรือ เฮาะก็ตอ

ตั้งแต่ปี 2543 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย หรือ สกว.

สนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น หรือวิจัยชุมชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดยยึดปัญหาชาวบ้านเป็นหลัก

แต่จากการติดตามสนับสนุนการทำงาน

พบว่าการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นเต็มรูปแบบเพียงรูปแบบเดียวท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบ

มีความจำเป็นที่ต้องปรับการดำเนินงาน โดยการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ทำกิจกรรม

นำไปสู่การฟื้นฟูความสัมพันธ์ ฟื้นฟูความมั่นใจให้กับชุมชน

และสร้างการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกัน

เฮาะก็ตอ ดำเนินการภายใต้แนวคิดการให้ชุมชนเป็นเจ้าของทุกขั้นตอน

แก้ปัญหาของเด็ก เด็กกำพร้า เยาวชน สตรี สตรีหม้าย และผู้นำศาสนา

ให้ชุมชนมีส่วนร่วม มุ่งฟื้นความสัมพันธ์ และพัฒนากิจกรรมแก้ปัญหาที่เป็นความต้องการของชุมชนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

หนึ่งหมู่บ้าน จะได้รับทุนสนับสนุนไม่เกิน 3 โครงการ

โครงการละ 5,000 บาท

หาภาพแทรกระหว่าง Voice Over

หากไม่ได้ภาพโครงการน้ำจิ้มนิยะ ทางทีมอยากนำเสนอเรื่องและภาพของโครงการไข่เค็ม

Sc.6 ภายใน /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราพูดคุยกับ **นิยะ นีอามัน** เจ้าของแบรนด์น้ำจิ้มนิยะ

ถึงเรื่องโครงการสนับสนุนจาก สกว. ที่คุณนิยะ ได้รับจำนวน 5,000 บาท

เล่าความเป็นมาของน้ำจิ้มนิยะ การสานต่อ และประโยชน์ที่ได้รับจากทุนสนับสนุนครั้งนั้น

.....เก็บภาพบรรยากาศ หรือกรรมวิธีการผลิตประกอบมาแทรกระหว่างอธิบาย

หากไม่ได้น้ำจิ้มนิยะ ทางทีมอยากนำเสนอเรื่องไข่เค็มแทน

ซึ่งคิดว่าต้องหาเคสมาสัมภาษณ์ในฉากนี้

Sc.7 ภายใน /อาจเป็นมหาวิทยาลัย /กลางวัน

ภาพกว้าง มหาวิทยาลัย บรรยากาศโดยรวม

เราอยู่กับ **ดร.ไกรยส ภัทราวาท** ถึงโครงการวิจัยระบบบูรณาการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเยียวยา

และการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

▪ เป้าหมายโครงการคืออะไร?

มีเป้าหมายในการสร้างองค์ความรู้และระบบข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญต่อการศึกษานโยบายการพัฒนา

ระบบบูรณาการการเยียวยาและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ย้ายถิ่นอันเนื่องมาจากปัญหาความไม่สงบ

เน้นการเชื่อมโยง โครงข่ายข้อมูลและการทำงานของหน่วยงานที่มีอยู่แล้วให้สามารถบูรณาการ

ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากขึ้น

▪ โครงการดังกล่าว มีส่วนเข้ามาช่วยเจ้าหน้าที่รัฐ หรือประชาชนอย่างไร?

โครงการดังกล่าวจะช่วยสร้างองค์ความรู้เชิงระบบ และฐานข้อมูลที่เป็นในการพัฒนาระบบสารสนเทศ

เพื่อสนับสนุนการบูรณาการการเยียวยาและการติดตามประเมินผลการเยียวยากับประชาชนของ

ทุกหน่วย งานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง พร้อมทั้งลดเวลาเจ้าหน้าที่

ของรัฐที่ต้องใช้ในการ เข้าถึงตัวผู้ประสบเหตุเพื่อเริ่มดำเนินการเยียวยา ลดช่องว่างทางด้านข้อมูล และสารสนเทศที่จำเป็น ต่อการเยียวยาระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนผู้ประสบเหตุ

▪ เมื่อเปิดใช้งานระบบดังกล่าวแล้ว จะเห็นผลอย่างไร?

❖ เมื่อมีการเปิดใช้ระบบแล้ว จะช่วยย่นเวลาใน 2 ส่วนสำคัญคือ

1. เวลาในการติดต่อประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจ เยียวยา ประชาชนร่วมกัน การส่งต่อข้อมูลจากที่เคยเป็นระบบกระดาษ และ ระบบการโทร ประสานงานเป็นครั้งๆ ไป จะเปลี่ยนเป็นระบบการส่งต่อข้อมูลผ่าน ระบบสารสนเทศ แบบ Real-time ซึ่งจะทำให้ข้อมูลของประชาชนผู้ขอรับการ เยียวยาในมือของเจ้าหน้าที่ ของรัฐทุกหน่วยงานเป็นปัจจุบันล่าสุดตลอดเวลา ไม่ ต้องมีการรอการส่งต่อข้อมูล เหมือนแต่ก่อน ในส่วนนี้เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ สามารถลดเวลาลงได้ ประมาณร้อยละ 50 ถึง 70
2. เวลาในการรอรับการเยียวยาของประชาชนจะลดลงเนื่องจากประชาชนไม่ต้องไป ดำเนินการติดต่อประสานงานหรือหาข้อมูลสิทธิการเยียวยาด้วยตนเองอีกต่อไป เพราะระบบจะแสดงสิทธิและขั้นตอนการเยียวยาทั้งหมด รวมทั้งเอกสารที่ต้อง เตรียม ให้แก่ประชาชนได้รับทราบทั้งหมดในครั้งเดียว ทำให้ประชาชนเข้าใจและ สามารถ ดำเนินการตามขั้นตอนทั้งหมดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนนี้ ประชาชนสามารถลด เวลาลงได้ถึงร้อยละ 70 ถึง 80 โดยประมาณ

Sc.8 ภายนอก /สามจังหวัดชายแดนใต้/กลางวัน

ปิดท้ายด้วยภาพบรรยากาศ วิถีชีวิตท้องถิ่น และวัฒนธรรม

จบ

บทสารคดี เรื่อง ขัดกันฉันมิตร (วิจัยสันติ)

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc. 1

เราเปิดเรื่องด้วยวิดีโอตัวอย่างหนึ่งสั้นทั้ง 10 เรื่อง

ที่ถูกตัดสลับรวมกัน (ตัดจบที่ชื่อ ขัดกันฉันมิตร)

เนื้อหาภายในตัวอย่าง พูดถึงเหตุการณ์ความไม่สงบชายแดนใต้ ความกลัว, และความแตกต่างของคนในพื้นที่

<https://www.facebook.com/KangmuangFilm/videos/1079062042238367/>

dip to white

Sc.2 ภายใน/ อาจเป็นมหาวิทยาลัย /กลางวัน

เราอยู่กับอาจารย์แพรว

พูดคุยเกี่ยวกับภาพรวมของโครงการขัดกันฉันมิตร และโครงการมาเลเซีย นัยยะที่สำคัญต่อประเทศไทย

- ความเป็นมาของโครงการขัดกันฉันมิตร?
- Concept และภาพรวมโครงการมาเลเซีย นัยยะที่สำคัญต่อประเทศคืออะไร ?
- ภาพรวมของโครงการย่อยหลายๆ โครงการ ภายใต้โครงการมาเลเซีย มีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร?
- ความหมายของคำว่า “สันติวิจัย” คืออะไร?

ระหว่างที่อาจารย์อธิบาย สามารถนำภาพบางฉากบางตอนจากหนังสั้นในโครงการ เข้ามาประกอบได้ ยกเว้นเรื่อง Final Lunch ,The Judgement ,Hijab (ฮิญาบ) เนื่องจากหนังสั้นทั้งสามเรื่อง เราใช้ในการนำเสนอเต็มเรื่อง

ในฉากถัดๆ ไป

Sc.3

เรานำหนังสือเรื่อง Final Lunch จากโครงการเข้ามาในฉากนี้

อาจมีการตัดมาส่วนบางตอนที่ไมเกี่ยวกับเนื้อหาหลักออกไป เพื่อความกระชับ และเข้าใจง่าย

หนังสือเล่มนี้เรื่องเด็กนักเรียนต่างศาสนาที่ต้องใช้ช้อนร่วมกันในโรงอาหาร และมีกฎว่าห้ามนำช้อนของโรงเรียนไปใช้กับอาหารที่มีหมู แต่ความขัดแย้งนั้นเกิดขึ้นเมื่อมีเด็กผู้หญิงคนหนึ่ง นำช้อนไปใช้กับอาหารที่มีหมู ทำให้เพื่อนนักเรียนมุสลิมไม่พอใจ และเพื่อนคนอื่นๆ ในโรงเรียนก็พากันล้อเลียน จนนำไปสู่การถูกคุณครูเรียกพบและถูกลงโทษ

https://www.youtube.com/watch?v=1RnS8JLzXiM&list=PLtM_h8wlaMjF1WN8nWfOFi7NdDf6oUpC&index=7

ขึ้น Super มุมใดมุมหนึ่ง บอกว่าเป็นหนังสือภายใต้โครงการประกวด

Sc.4 ภายใน /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราอยู่กับ ศ.ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ สอบถามความหมายของคำเหล่านี้..

- “ทักษะวัฒนธรรม” คืออะไร?
- “ขัดกันฉันมิตร” คืออะไร

เราหยิบยกตัวอย่างหนังสือหลายๆเรื่องมาพูดคุยกับอาจารย์

- หนังสือเรื่อง Final Lunch สะท้อนให้เห็นอะไรบ้าง?
- ความขัดแย้งอันเกิดจากวิถีปฏิบัติตามหลักศาสนา เป็นจุดเริ่มต้นของความขัดแย้ง ความรุนแรงหรือเปล่า?

Sc.5 ภายใน /อาจเป็นมหาวิทยาลัย /กลางวัน

เรากลับมาคุยกับอาจารย์แพร์ และเราจะไปที่โครงการย่อยสัก 2 โครงการ ที่ค่อนข้างสอดคล้องกับหนังสือโครงการ

1. โครงการเยาวชนมุสลิมกับโครงการเสริมสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่สามจังหวัดภาคใต้
 2. โครงการการสอนด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวไทยพุทธภายใต้ความกลัว
- เริ่มกันที่โครงการเยาวชนมุสลิมกับโครงการเสริมสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่สามจังหวัดภาคใต้

- โครงการดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร?

(เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ชีวิตของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการประชาร่วมใจทำความดีเพื่อแผ่นดินในพื้นที่สาม
จังหวัดชายแดนใต้ ศึกษาสาเหตุที่เยาวชนเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมขบวนการไม่สงบ ศึกษาการ
ทำงานและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานโครงการประชาร่วมใจ)

- จากการศึกษา.. สาเหตุส่วนใหญ่ที่เยาวชนเข้าร่วมโครงการประชาร่วมใจคืออะไร?

(โดยส่วนใหญ่ได้รับการชักชวนจากหลายๆ ฝ่ายว่า.. เมื่อเข้าร่วมการอบรมในโครงการประชาร่วมใจ จะทำให้
ได้รับการถอดถอนชื่อของตนออกจากบัญชีรายชื่อผู้ต้องสงสัยมีส่วนร่วมในการก่อเหตุรุนแรงใน
พื้นที่ และทำให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติ)

- ปัจจัยที่ทำให้เยาวชนเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกระบวนการก่อความรุนแรงคืออะไร?

(1.ประวัติศาสตร์ และอุดมการณ์ 2.ระบบปิดของระบบการศึกษา 3.ความรู้ ทักษะคติของเยาวชนที่มีต่อ
ศาสนา 4.ผู้สอนศาสนาไม่นำพาสู่หนทางที่ถูก 5.ระยะเวลาแห่งการปฏิสังสรรค์ทางสัญลักษณ์ที่ไม่
ถูกตรวจสอบ 6.อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ความเป็นมาหลาย 7.บิดา มารดา หรือเครือญาติ)

- เยาวชนในพื้นที่ศึกษา ได้ประโยชน์อะไรจากการศึกษาของโครงการนี้?

Sc.6

เราหยิบหนังสือเรื่อง The Judgement มาแทรกในฉากนี้

อาจมีการตัดมาส่วนบางตอนที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาหลักออกไป เพื่อความกระชับ และเข้าใจง่าย

เรายังคงจากแซนวิช ที่สื่อถึงความแตกต่างทางด้านศาสนา ,ฉากที่โทรศัพท์คุยกันเรื่องระเบิด ที่สื่อถึงความ
รุนแรง ในพื้นที่ และฉากจบที่คนสัมภาษณ์ถามตัวละครหลักว่า “พระระเบิดมาด้วยหรือเปล่า”

The Judgement เป็นหนังสือที่สอดแทรกความแตกต่างทางด้านศาสนา ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ และมุมมองจากคนภายนอกที่มองคนในพื้นที่ว่าเป็นพวกหัวรุนแรง โดยประโยคปิดท้ายที่
แสนจะตลกขบขัน “พระระเบิดมาด้วยหรือเปล่า”

ซึ่งทำให้นักเรียนนี้น่าสนใจ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิด และทัศนคติของคนภายนอก ซึ่งคนในพื้นที่เช่น
เจ้าหน้าที่ที่อาจคิดแบบนั้นเช่นกัน ผมจึงมองว่าสอดคล้องกับโครงการเยาวชนมุสลิมกับโครงการ
เสริมสร้าง ความสมานฉันท์ในพื้นที่สามจังหวัดภาคใต้ เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการประชาร่วมใจ
จะถูกถอดถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้ต้องสงสัยมีส่วนร่วมในการก่อเหตุรุนแรง

https://www.youtube.com/watch?v=P2RW7vtzL8&list=PLtM_h8wlaMjfE1WN8nWfOFi7NdDf6oUpC&index=10

ขึ้น Super มุมใดมุมหนึ่ง บอกว่าเป็นหนังสือภายใต้โครงการประกวด และเรื่องนี้ได้รับรางวัลชนะเลิศ

Sc.7 ภายใน /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เรากลับมาอยู่กับ ศ.ดร.ชัยวัฒน์

คุยกับอาจารย์เรื่องหนังสือที่ชนะการประกวด The Judgement

- ประโยคปิดท้ายเรื่องที่ว่า “พระเปิดมาด้วยหรือเปล่า” สะท้อนให้เห็นมุมมองจากคนภายนอกได้อย่างไร?
- ประโยคดังกล่าว สามารถสร้างความแตกแยก หรือเป็นสาเหตุให้เกิดความรุนแรงได้หรือเปล่า?
- ทำไม.. คนส่วนมากถึงมองว่าคนมุสลิมที่มาจากชายแดนใต้ เป็นต้นเหตุของความรุนแรงทั้งหมด?

Sc.8

หนังสือเรื่องสุดท้ายที่เราอยากนำเสนอ Hijab (ฮิญาบ)

อาจมีการตัดมาส่วนบางตอนที่ไมเกี่ยวกับเนื้อหาหลักออกไป เพื่อความกระชับ และเข้าใจง่าย

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่สะท้อนถึงสภาวะความกลัว ความรู้สึกไม่ปลอดภัยของคนนอกพื้นที่ ที่จำเป็นต้องเดินทางเข้าพื้นที่สามจังหวัด หนังสือเล่มนี้สะท้อนให้เห็นถึงสภาวะความไม่ไว้วางใจ ของคนที่ไม่ใช่มุสลิมซึ่งมีต่อคนมุสลิม และหนังสือยังฉายให้เห็นว่าถ้าอยากมีชีวิตรอด ก็จำเป็นจะต้องทำตัว ให้กลมกลืนกับคนมุสลิม ซึ่งมันอาจจะสะท้อนได้ว่า ถ้าตัวละครไม่สวมฮิญาบ ก็อาจไม่มีชีวิตรอด

https://www.youtube.com/watch?v=DqZ_yw5MdsU&list=PLtM_h8wlaMjifE1WN8nWfOFi7NdDf6oUpC&index=4

ขึ้น Super มุมใดมุมหนึ่ง บอกว่าเป็นหนังสือภายใต้โครงการประกวด

Sc.9 ภายใน /อาจเป็นมหาวิทยาลัย /กลางวัน

เรากลับมาคุยกับอาจารย์แพรว

และพูดคุยกันต่อถึงโครงการที่สอง โครงการการสอนด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของครูไทยพุทธภายใต้ความกลัว

- จุดมุ่งหมายของโครงการคืออะไร?

- และจากการศึกษา พบว่าคุณครูไทยพุทธที่อยู่ในพื้นที่สีแดง มีการเลือกสอนวัฒนธรรม หรือปรับตัวอย่างไร?
- โครงการดังกล่าว สอดคล้อง หรือสะท้อนปัญหาความกลัวเหมือนกับหนังสือเรื่อง Hijab (ฮิญาบ) บ้างไหม ที่ตัวละครเอกในเรื่อง ได้รับฮิญาบจากหญิงสาวมุสลิม ให้นำมาสวมใส่เพื่อความปลอดภัย คล้ายกับการปรับตัวของคุณครูไทยพุทธในพื้นที่สีแดงไหม?
- และจากปัญหาดังกล่าว หรือหนังสือที่น่าเสนอ อะไรคือสิ่งที่บ่งบอกว่า เมื่อเราใส่ชุด หรือแสดงตน ทำให้คนอื่นมองว่าเราเป็นมุสลิม แล้วเราจะปลอดภัย หรือเป็นเพียงแนวความคิด หรือความจริง?

Sc. 10 ภายใน /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ปิดท้ายเรื่องกับ ศ.ดร.ชัยวัฒน์

เราให้อาจารย์พูดสรุปถึงเรื่องราวทั้งหมด รวมถึงสรุปโครงการชดกันฉันมิตร

- โครงการชดกันฉันมิตร หรือโครงการมาเลเซียสามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงชายแดนใต้ ที่เกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง?
- โครงการย่อยต่างๆ ของโครงการมาเลเซีย มีส่วนช่วยในการผลักดันเจ้าหน้าที่ ชาวบ้าน หรือคนในพื้นที่อย่างไร ?
- เงามุ่งหวัง หรือเห็นผลอะไรบ้างกับโครงการทั้งหมด?

Sc. 11

เรานำหนังสือทั้ง 10 เรื่อง มาตัดสลับรวมกัน

นำฉากหรือข้อคิดที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจ การปรับตัว การให้เกียรติซึ่งกันและกันมาใส่เป็นฉากปิดเรื่อง

Super ขึ้นคำว่า..

เราต่างกัน เราขัดแย้งกันได้ และอาจมีเหตุการณ์ที่เราไม่เข้าใจกัน แต่เรายังอยู่ร่วมกันได้...

จบ

บทสารคดี

เรื่อง ข้าวหมกไก่ไทย ดังไกลถึงไชน่า

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 ภายนอก /เยาวราช /กลางวัน

ภาพกว้าง ท้องถนน ตรอกซอย เยาวราช

เราเดินไปตามตรอกซอย เก็บภาพอาหาร street food

เราเห็นพ่อค้าแม่ค้าปรุงอาหารหลากหลายประเภทจนเสร็จ

Voice Over

โครงการพัฒนาศักยภาพของวัฒนธรรมอาหารไทย

โดยใช้ส่วนประกอบจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยสำหรับตลาดจีน

มีวัตถุประสงค์เพื่อสืบค้นเอกลักษณ์ของอาหารพื้นบ้านต้นตำรับของชายแดนภาคใต้

สร้างสรรค์นวัตกรรมเมนูอาหารไทยภาคใต้ประยุกต์ และทดสอบตลาดผู้บริโภคชาวจีน

ภาพสมุนไพร เครื่องยาจีน และวัตถุดิบต่างๆ

เราเห็นพ่อค้าแม่ค้า และผู้ซื้อมากมาย เราเก็บภาพบรรยากาศเหล่านั้น

Voice Over

การสร้างสรรค์นวัตกรรมเมนูอาหารไทยภาคใต้ประยุกต์ที่เหมาะสมกับตลาดผู้บริโภคในสาธารณรัฐ

ประชาชนจีน ของเซฟ สามารถแบ่งประเภทอาหารได้ 5 ประเภท คือ 1.ประเภทน้ำปรุงรส 2.ประเภท
น้ำพริก 3.ประเภทเครื่องแนม 4.ประเภทน้ำมันผัด และ 5.ประเภทของหวาน

Fade out

Sc.2 ภายนอก /ที่ไหนสั๊กแห่ง /กลางวัน

Fade in

ภาพบรรยากาศ ทะเล

Voice Over

กลุ่มตัวอย่างเจาะจงจาก 4 จังหวัด ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา

มีอาหารพื้นบ้านยอดนิยม 37 เมนู โดยเมนูอาหารที่พบมากและเป็นเอกลักษณ์มี 12 เมนู

เรานำภาพ น้ำบูดู,กะปิ ,พริกแกง ,น้ำตาลแว่น ,เครื่องเทศ ,มะม่วงเบาดอง และอื่นๆ

มาประกอบการอธิบาย

Voice Over

วัตถุดิบที่เป็นท้องถิ่นที่มีโอกาสนำไปเป็นเครื่องปรุงในการประกอบอาหารในประเทศจีน คือ น้ำบูดู กะปิ น้ำพริกแกงสำเร็จรูป น้ำตาลแว่น มะม่วงเบาดอง และเครื่องเทศต่างๆ ที่ควรผลิตในรูปแบบน้ำมัน ข้าวหมกไก่ และผงสะเต๊ะ

Sc.3 ภายนอก /ร้านข้าวหมกไก่ /กลางวัน

ภาพรถบนถนน

บรรยากาศเมืองรอบข้าง

Voice Over

การทดสอบตลาดผู้บริโภคชาวจีนในเทศกาลอาหารนานาชาติครั้งที่ 1 และ 2 พบว่าชาวจีนมีความพึงพอใจ และชื่นชอบเมนูวัฒนธรรมอาหารไทยภาคใต้ประยุกต์ในเมนูชุดจากน้ำมันมากที่สุด หรือเมนูข้าวหมกไก่

เราอยู่ที่ร้านอาหาร De Tagu

ภาพบรรยากาศภายนอก

Sc.4 ภายใน /ร้านข้าวหมกไก่ /กลางวัน

เราอยู่กับแบ (นักวิจัยท้องถิ่น)

เราให้แบแนะนำถึงโครงการ ที่มาของข้าวหมกไก่ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

อาจมีการตัดสลับกับตอนทำข้าวหมกไก่

Sc.5

เราอินเลิร์ทวัดดูดิบ เครื่องเทศต่างๆ
ขึ้น Super อธิบายชื่อเครื่องเทศเหล่านั้น
อาจมีการตัดสลับกับตอนทำข้าวหมกไก่
นำเสนอเหมือนรายการทำอาหาร

ภาพอาหารจานใหญ่ แบถือข้าวหมกไก่
เราเห็นทุกคนกินข้าวหมกไกด้วยมือ

จบ

บทสารคดี

เรื่อง คน ช้าง ป่า

โดย นายกฤษณพล สนธิรักษ์

ขอให้มีความสุขกับการอ่าน

Sc.1 Ext. /อำเภอ ทองผาภูมิ /กลางวัน

ภาพมุมสูง ภาพกว้าง

ป่าเขา บรรยากาศ และ Timelapse

Voice Over

ช้างป่าเอเชีย ถูกจัดให้อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์

เนื่องจากประชากรช้างป่าเอเชียใน 13 ประเทศ โดยรวมมีแนวโน้มลดลง

ประชากรช้างป่าเอเชียอยู่ที่ประมาณ 45,826-53,306 ตัว

ซึ่งจำนวนประชากรช้างป่าในประเทศไทยมีเพียง 3,000-3,500 ตัว

และมีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากเกิดความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่า

เหตุการณ์ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ทำให้คนและช้างป่าบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

Sc.2 Int. /อำเภอ ทองผาภูมิ /กลางวัน

มุมใดมุมหนึ่ง

เราอยู่กับ คุณ พิเชฐ นุ่นโต หัวหน้าโครงการ การวิจัยพัฒนาระบบเพื่อการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับช้างป่าอย่างสันติ บนฐานพลเมืองมีส่วนร่วม และงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

- เราให้ท่านเล่าถึงที่มาของโครงการ
- ปมปัญหาระหว่างช้างป่ากับคนในพื้นที่
- โครงการ และนักวิจัย มีขั้นตอนหรือกระบวนการอะไร ที่เข้าไปขับเคลื่อนในการช่วยเหลือชาวบ้าน

Sc.3 Int. /อำเภอกองมัญญะ /กลางวัน

ที่ไหนสักแห่ง.. ในพื้นที่

เราอยู่กับชาวบ้าน พูดคุยถึงปัญหาต่างๆ

- สมัยก่อนเคยมีปัญหาช้างป่าเข้ามาในชุมชน หรือพื้นที่ของชาวบ้านบ้างไหม
- ความเสียหายมากน้อยเพียงใด และเราจะทำอย่างไรกับทรัพย์สินที่เสียไป
- อะไรคือสาเหตุที่ทำให้ช้างออกนอกเขตป่าเข้ามาในชุมชน

Sc.4 Ext. /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

ภาพบรรยากาศการลงพื้นที่

ภาพช้างในพื้นที่

Voice Over

ประเทศไทย ประสบปัญหาช้างป่าออกมาหากินนอกพื้นที่ป่ามากขึ้น

ซึ่งเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ในระดับสากล เพราะกระทบต่อทั้งชีวิต

และทรัพย์สินของมนุษย์ กระทบต่อสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ เศรษฐกิจ และวิถีชีวิตของผู้คน

ที่อยู่ในพื้นที่ขัดแย้งระหว่างคนกับช้าง

ปัญหาเหล่านี้ นักวิทยาศาสตร์ด้านนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์

ได้ให้คำตอบเบื้องต้นว่า.. พื้นที่เกษตรกรรมเพิ่มขึ้นของมนุษย์เราที่ตัดชายป่า

เป็นปัจจัยหลักร่วมกับแรงขับเพื่อการอยู่รอดและสืบพันธุ์ของช้างป่า

กระตุ้นให้ช้างออกมาหากินพืชเกษตรนอกป่ามากขึ้น

และปัจจัยเสริมอย่าง.. แหล่งอาศัยไม่เหมาะสม

การรบกวนจากมนุษย์ในถิ่นอาศัยธรรมชาติ และความแห้งแล้งเป็นต้น

Sc.5 Int. /อาจเป็นที่ทำงานของนักวิจัย /กลางวัน

เรากลับมาพูดคุยกับ **คุณ พิเชฐ นุ่นโต** หัวหน้าโครงการ

- การเฝ้าระวังเป็นเครือข่าย ลดความเสียหายได้จริงหรือไม่
- การสร้างแหล่งอาหารเสริมในป่า ช่วยให้ช้างไม่เข้ามาในพื้นที่ทำกินชาวบ้านได้มากนักเพียงใด
- วิธีการตรวจสอบความเครียดจากช้างป่าคืออะไร และสิ่งนั้นสามารถบอกอะไรเราได้บ้าง
- แนวทางการแก้ไขปัญหาช้างป่ารุกพื้นที่ทำกิน หลังจากเริ่มทำแล้วเห็นผลอย่างไรบ้าง
- บางครั้ง การรบกวนช้างป่าใช้ความรุนแรง ทำให้ชุมชนขัดแย้งกันเอง จากการแก้ไขปัญหาเรื่องช้างป่า ไม่เห็นด้วยกับวิธีการ หรือการจัดการที่ขาดฉันทามติร่วม กลายเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน นำไปสู่ปริณิชนคติใหม่ของความขัดแย้ง คนกับช้างป่าซ้อนด้วยปัญหาขัดแย้งคนกับคน จุดนี้ทางทีม หรือนักวิจัยเองมีความเห็นอย่างไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร
- คิดอย่างไรกับคำว่า “คนกับช้าง มันอยู่ร่วมกันไม่ได้”

Sc.6 Ext. /ที่ไหนสักแห่ง /กลางวัน

เราอยากพูดคุยกับคนในพื้นที่ หรือชาวบ้านที่สามารถให้ข้อมูลกับเราได้

พูดถึงประเด็นเรื่องแนวทางการป้องกัน

- การทำรั้วพริกรั้วส้มคืออะไร
- ปลูกรำเสริม ปลูกรำพืช และอาหารช้างร่วม UNDP คืออะไร
- วิธีการใช้รั้วป้องกันช้างคืออะไร
- และวิธีการทั้งหมดที่กล่าวมานี้ วิธีไหนใช้แล้วเห็นผลมากที่สุด

Sc.7 Int. /อาจเป็นที่ทำงานของนักวิจัย /กลางวัน

ปิดท้ายกับ **คุณ พิเชฐ นุ่นโต** หัวหน้าโครงการ

พูดถึงมุมมองในอนาคต

- โครงการวิจัยชิ้นนี้ มีส่วนช่วยผลักดันให้ชาวบ้าน หรือรัฐเข้ามาขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหานี้ได้
อย่างไร
- และในอนาคต คิดว่าเราจะสามารถจัดการปัญหาข้างนอกหาकिनนอกพื้นที่ได้ 100% หรือไม่

Sc.8

ภาพดำ

Super ขึ้นคำว่า..

คนที่ต้องอยู่กับข้างป่าตลอดเวลาคือชุมชน

ดังนั้นหัวใจของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ อาจอยู่ที่การฟังเสียงของชุมชน

จบ

ขั้นตอนการตัดต่อ

ถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการผลิต หลังจากถ่ายทำแล้วเสร็จ จะเป็นขั้นตอนการตัดต่อเพิ่มเติม โดยใช้โปรแกรม Adobe Premier Pro หรือ Final Cut ร้อยเรียงงานวิจัย เป็นสารคดีความรู้ ด้วยเทคนิคการเล่าเรื่องและการตัดต่อจัดเรียงลำดับการเล่าเรื่องให้เหมาะสมมีการอัดเสียงเพิ่มเพื่อให้เป็นบทนำ บทปิดท้าย ช่วงเสริมต่างๆ ตลอดจนใส่เสียงและดนตรีประกอบ ควบคู่กับอินโฟกราฟิก ให้เนื้อหากระชับผู้ชมเข้าใจได้ง่ายขึ้น

ขั้นตอนปรับแก้ให้สอดคล้องกับความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการนำเสนอรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ผ่านมา ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้คำแนะนำที่สำคัญ โดยสรุปความเห็นผู้ทรงโดยรวมนดังนี้

- 1.จังหวะในการตัดต่อรายการยังดูไม่น่าสนใจเท่าที่ควร
- 2.เพลงในการใช้ประกอบยังธรรมดาเกินไป ดูเรียบง่ายเกินไป
- 3.ข้อมูลบางอย่างของตัวรายการ ไม่มีความจำเป็นที่ภาคประชาชนทั่วไปต้องเข้าถึง
- 4.ควรหั่นเวลาออกเหลือ 10 นาที เนื่องจากรายการออนไลน์ไม่ควรนานกว่านี้
- 5.เป้าหมายของรายการยังไม่ชัดเจน ควรเจาะจงเนื้อหาของงานวิจัยให้ชัดเจนมากกว่านี้ ไม่ว่าจะเป็นสร้างแรงจูงใจ สร้างความประทับใจ เอาให้ชัดเจนจากงานวิจัยนั้นๆ
- 6.คุ่มือรายการให้อยู่และให้ชัดเจนไปเลย
- 7.แนะนำให้ขึ้นคีย์เวิร์ดสำคัญบางช่วงของรายการ
- 8.สรุปเนื้อหาตอนท้ายรายการบ้างเพื่อให้ความเข้าใจในแง่ภาคประชาชน
- 9.ขึ้นอินโฟกราฟิก (โมชันกราฟิก) ในรายการบ้าง เพื่ออธิบายเนื้อหาบางส่วน
- 10.เป้าหมายสูงสุดของงานวิจัย สกว. คือการแก้ปัญหาให้กับสังคมได้อย่างไรในบริบทต่างๆ (แล้วแต่ชิ้นงานวิจัย)

(แยกย่อยตามโครงการที่เลือกชม 2 เรื่อง)

ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ต่อสารคดีเรื่อง มือที่มองไม่เห็น

- การเริ่มต้นเนื้อหารายการดูมีความ Creative แต่สุดท้ายดันเอาคนดูไม่อยู่
- พาสัมภาษณ์อาจารย์นักวิจัยโอเค (ตัดเรื่องการแนะนำตัวออก) แต่ส่วนของการสัมภาษณ์อาจารย์คนอื่นๆ ดูเป็นทางการมากเกินไป
- เพลงที่ใช้ประกอบเนื้อหาไม่น่าสนใจ
- จังหวะการตัด รวมถึงเพลงที่ใช้ประกอบดูเรียบง่าย ไม่ค่อยน่าสนใจ
- มุมมองการเล่าเรื่องน่าจะใช้มุมมองของน้องๆ ตามอดมากกว่านี้
- ความยาว 15 นาที ยาวเกินไปสำหรับรายการออนไลน์
- ข้อมูลบางอย่างไม่จำเป็นต่อภาคประชาชน
- ควรเล่าเรื่องให้มีความสำคัญกับการสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อเด็ก

- จบหัวนไปหน่อย ยังไม่รู้ผลลัพธ์ ควรบอกผลลัพธ์หรือแง่คิดให้กับคนดู
- อยากรู้อินไซด์เรื่องของเด็กมากกว่านี้ เช่น เด็กแอบปีกับสื่อการเรียนการสอนแบบนี้หรือไม่
- โจทย์ของการนำเสนอควรแข็งแกร่งกว่านี้ ควรชัดเจนมากกว่านี้
- เพิ่มคีย์เวิร์ดเข้าไปในเนื้อหา
- ควรทำให้งานวิจัยชิ้นนี้ตอบโจทย์และแก้ไขปัญหาเรื่องผู้พิการทางสายตาระดับประเทศได้
- สอดแทรกอินโฟประกอบเข้าไปบ้าง (โมชันกราฟิก)

ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ต่อสารคดีเรื่อง คนจนเมือง

- ยังสับสนว่างานวิจัยตัวนี้เล่าเรื่องอะไร
- อยากให้บอกสิ่งที่ชัดเจนว่าต้องการเล่าเรื่องอะไรให้ชัดเจนมากกว่านี้ เช่น ประเด็นเรื่องของระหว่างคนจนเมืองคืออะไร คนจนคือใคร?
- เรื่องของ Subtitle ไม่ควรผิดไม่อย่างนั้นความน่าเชื่อถือจะหายไป
- การตัดสัมภาษณ์กลับไปตามดูไม่ค่อยเข้าใจและไม่น่าสนใจ
- เนื้อหาซ้ำไปซ้ำมามากเกินไป
- จบโดยไม่บอกว่าจุดจบขอเนื้อหาคืออะไร แก้ปัญหาอย่างไร
- เน้นเรื่องเดียวก็พอ ไม่ต้องเอาหลายๆ อีหมมารวมกัน เพราะค่อนข้างสะเปะสะปะ ควรคุมธีมเรื่องเดียวดีกว่า
- หากเน้นเรื่องที่อยู่อาศัย ก็ให้มุ่งเน้นไปเลย
- แนะนำตัดช่วงสัมภาษณ์ตอนแรกออก

ขั้นตอนการเผยแพร่

จากแผนการดำเนินการ ภายหลังกระบวนการติดต่อ ไฟล์สารคดีวิจัยโลเคสสาระ จะถูกอัปโหลดขึ้นไปยังเว็บไซต์ สกว. (www.trf.or.th) ซึ่งเป็นช่องทางสื่อสารสาธารณะสามารถเข้าชมตลอดจนเป็นที่รวบรวมรูปภาพและลิงค์ข้อมูลประกอบของแต่ละตอนไว้สำหรับให้คนมาค้นคว้าเพิ่มเติมได้อีกด้วย ขณะเดียวกัน ไฟล์จะไปปรากฏในแอปพลิเคชัน ของอุปกรณ์สื่อสารต่างๆ เช่นโทรศัพท์มือถือ ของผู้ชมที่ใช้งานแอปพลิเคชันของ สกว. แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน เนื่องจากเป็นช่วงของการพัฒนาเว็บไซต์ใหม่ของ สกว. และ จะต้องรอความชัดเจนเรื่องของการปรับเปลี่ยนองค์กร ที่ต้องรอความชัดเจนเรื่องของชื่อเว็บไซต์

ในส่วนนี้ ได้มีการหารือกับเจ้าหน้าที่ สกว. กระทั่งได้ข้อสรุปจากเจ้าหน้าที่ สกว. (คุณธนชัย แสงจันทร์ และ คุณเกษราภรณ์ คงครว) ว่า ขั้นตอนการเผยแพร่ทางเจ้าหน้าที่จะรับไปดำเนินการเองในภายหลังเว็บไซต์ใหม่พัฒนาเสร็จแล้ว

ภาพตัวอย่างคลิปไวรัล และภาพ Info Graphic

1. คืบความสู่ห้องเรียน

2. คนจนเมือง

3. วิจัยรู้ ผู้ ภัยพิบัติ

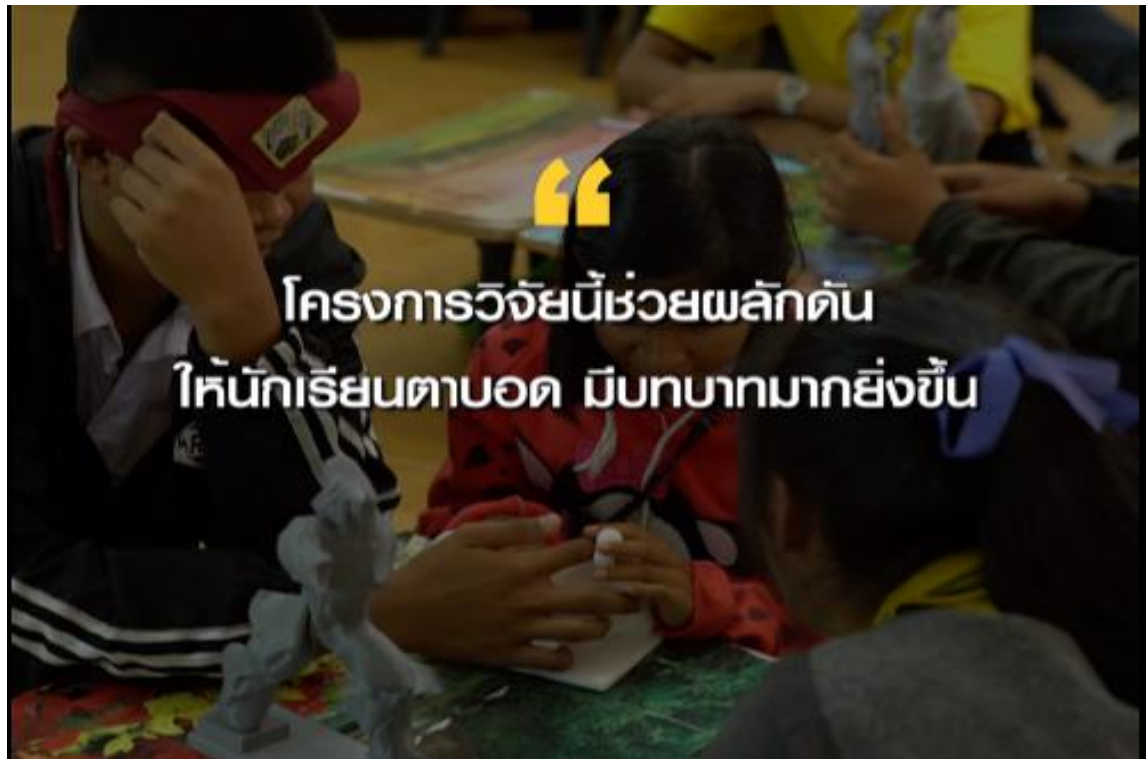
4. โอ้...ดำเนิน

5. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเมือง 3 น้ำ

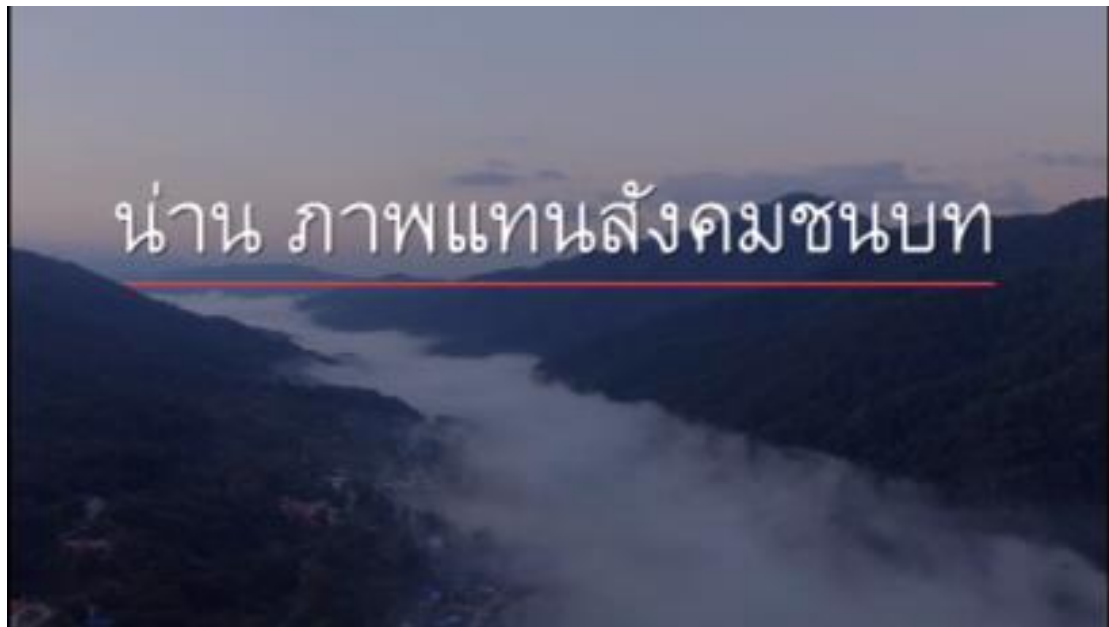
6. มือที่มองไม่เห็น

7. ทูตชาวบ้าน

8. สัมพันธ์กับกระบวนการยุติธรรม

สำนึกชน กับกระบวนการ ยุติธรรม

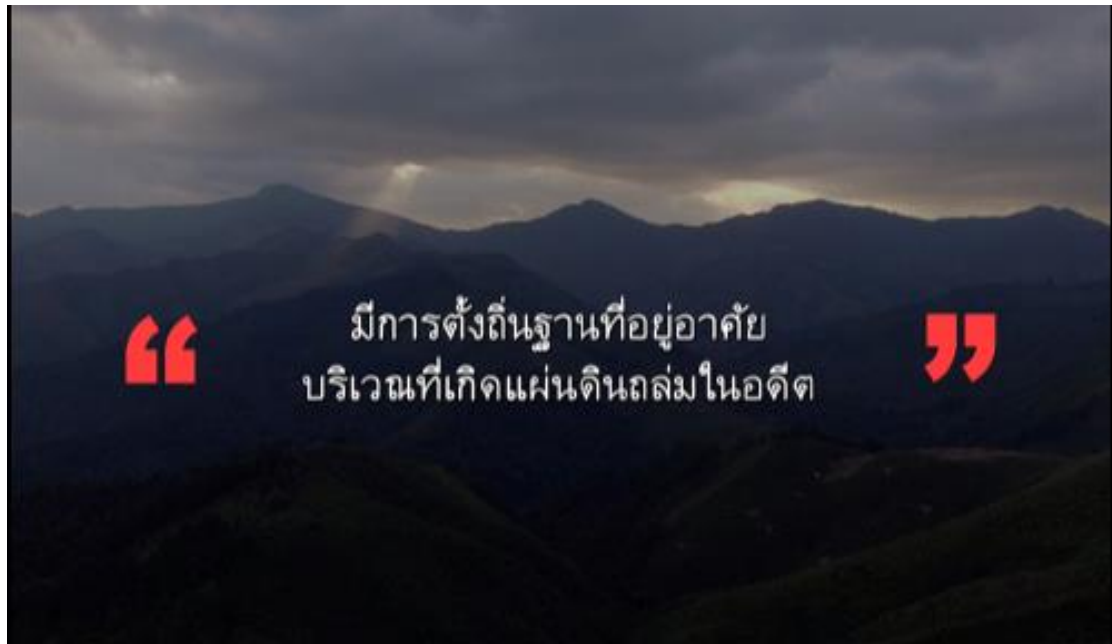
คอรัปชั่น (การทุจริตที่ต้องห้าม)
คอรัปชั่น คือ การทุจริตโดยใช้หรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่อำนาจ และอิทธิพลที่มีอยู่เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น การเห็นแก่ญาติพี่น้อง ตัดสินบน ฉ้อราษฎร์บังหลวง การใช้ระบบอุปถัมภ์และความไม่เป็นธรรมอื่นๆ ที่ข้าราชการหรือบุคคลใดใช้เป็นเครื่องมือในการฉ้อโกงความเป็นธรรม

การคอรัปชั่นที่เกิดขึ้นในภาครัฐ
มี 3 แบบ คือ

- 1 คอรัปชั่นขนาดใหญ่**
การฉ้อฉลในนโยบายของรัฐโดยเจ้าหน้าที่ระดับสูง เพื่อผลประโยชน์ส่วนตนผ่านกรณการส่วนรวม
- 2 คอรัปชั่นขนาดย่อม**
เจ้าหน้าที่ระดับกลาง ใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว
- 3 คอรัปชั่นทางการเมือง**
ผู้มีอำนาจฉ้อฉล และครอบงำองค์กร เพื่อนำผลประโยชน์สาธารณะมาเป็นของส่วนตัว

www.doe.go.th ๗-๘-๖

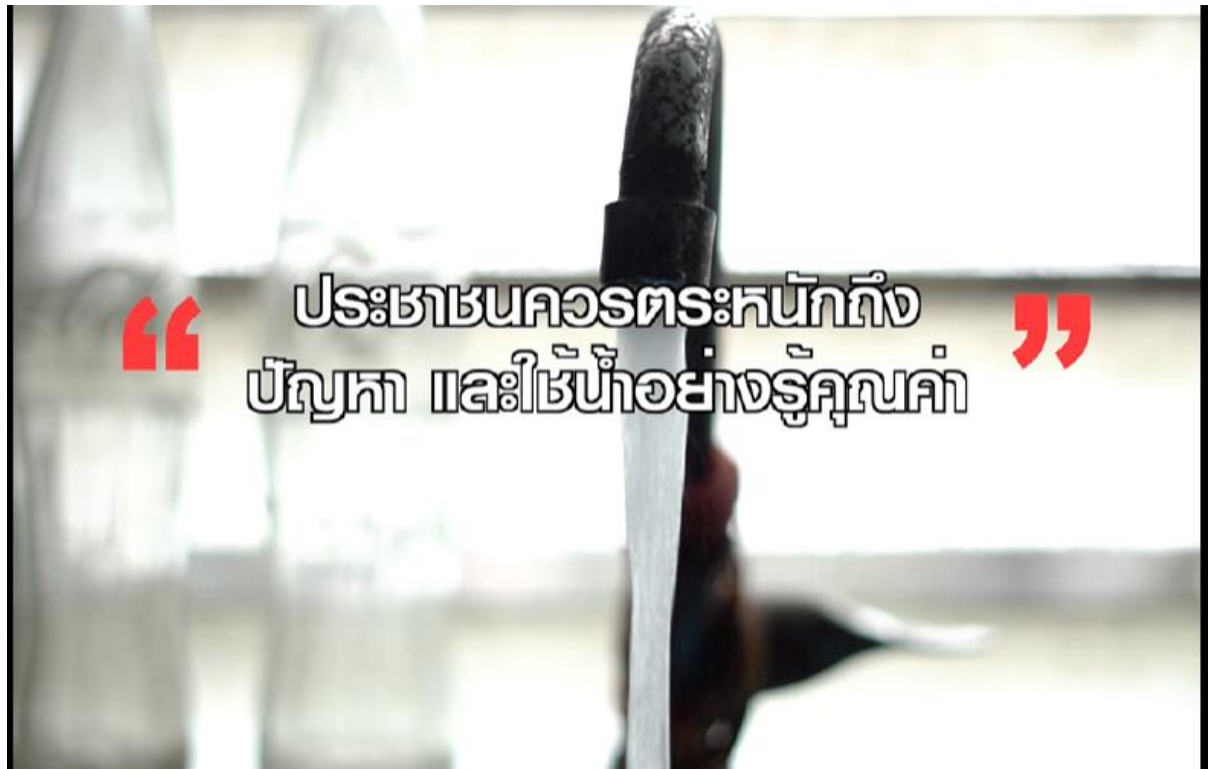
9. ฝนพรำทำขุนเขากังวานเศร้า

10. ครอบครัวที่เบาบางสะท้อนปัญหาสังคม

11. นับถอยหลัง 20 ปี กรุงเทพฯ ขาดแคลนน้ำประปา

12. Single Mom

เฮอะก็ต่อ

จากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
จนทำให้เกิดความเสียหายทั้งด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ

โครงการกองทุนสนับสนุนงานวิจัยกิจกรรมทางเลือก หรือ "เฮอะก็ต่อ"
ได้เข้ามามีบทบาทเพื่อฟื้นฟูชุมชน พร้อมทั้งเน้นไปที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1. กลุ่มเด็กพร้า : เพราะนับตั้งแต่ปี 47 ในชุมชนแห่งนี้มีจำนวนเด็กกำพร้า และเด็กยากไร้เยอะมาก
ทั้งการที่ต้องสูญเสียบุพการีในเวลาอันสั้น และอื่นๆ อีกมากมาย
2. กลุ่มสตรีหม้าย : กลุ่มสตรีที่อยู่ในโครงการจะรวมถึงสตรีที่สูญเสียสามีจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
และรวมถึงจากอุบัติเหตุ โรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ด้วย
3. กลุ่มผู้นำศาสนา : สร้างจุดยืนให้กับกลุ่มผู้นำศาสนาทั้งพุทธและอิสลาม

13. ชัดกันฉันมิตร (วิจัยสันติ)

14. ข้าวหมกไก่ไทย ดังไกลถึงไหน

15. คน ช้าง ป่า

บทที่ 5

สรุป

ปัจจุบันภาพยนตร์สารคดี หรือ สารคดี ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับสาธารณะมากขึ้น ภายใต้รูปแบบ วิธีการนำเสนอตามศาสตร์ของสื่อแต่ละประเภท หรือ แต่ละบุคคล เนื่องจากมีอิสระในการแสดงออกแบบการวิธีการเล่าเรื่อง ไม่จำกัดเนื้อหาและเทคนิคในการนำเสนอ แต่ยังคงยึดหลักของความจริงของการนำเสนอความจริงให้สังคมได้รับรู้ และ ตระหนัก สุธงษ์ พินิจคำ (Pinitkha, 2015) กล่าวว่า ภาพยนตร์สารคดีเป็นสื่ออย่างหนึ่ง โดยมีการนำเสนอแบบอิสระ เพราะมีความเกี่ยวข้องกับการตีความและประเมินผลในแนวทางปัจจุบันของชีวิต ทั้งสิ่งที่เป็นอยู่ และสิ่งที่ควรจะเป็น เช่นเดียวกับสารคดีวิจัยโลกสาระ ที่ สกว. ให้การสนับสนุน ที่ใช้การนำเสนอแบบอิสระของการสร้างสารคดี แต่ยังคงยึดหลักความถูกต้อง ความรู้ จากการวิจัย ทั้ง 15 โครงการ โดยการศึกษาเล่มรายงานการวิจัย การสัมภาษณ์นักวิจัย และบุคคล หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการสื่อสารงานวิจัยอย่างสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้ชม

กล่าวโดยสรุปคือ สารคดีวิจัยโลกสาระ เป็นการสื่อสารสมัยใหม่ที่สามารถนำไปใช้เผยแพร่ได้หลากหลายแพลตฟอร์ม ทั้ง On line , On ground โดยการสกัดเนื้อหาสำคัญของโครงการวิจัย มาร้อยเป็นเรื่องราวเป็นสารคดีความรู้ สื่อความหมายของคุณค่าและความสำคัญของการวิจัย ที่ สกว. สนับสนุนทั้งหมด 15 เรื่อง ครอบคลุมมิติต่างๆ ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ที่งานวิจัยบางโครงการที่คัดเลือกมาทำสารคดียังอยู่ในช่วงของการวิจัย เช่น โครงการวิจัยและประสานงานเพื่อสังคมไทยไร้คอร์รัปชัน เนื่องจากเป็นเรื่องที่สังคมให้ความสนใจ เพราะการคอร์รัปชันเป็นเรื่องนามธรรม ดังนั้นการจะเข้าใจคอร์รัปชันได้ต้องผ่านสิ่งที่ง่าย และจับต้องได้ ซึ่งในแต่ละพื้นที่ก็อาจมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกันการลงไปดูว่าแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจ คอร์รัปชันแตกต่างกันอย่างไร จะช่วยให้เห็นปัญหาชัดเจน นำไปสู่การทำงานเพื่อต่อต้านคอร์รัปชัน อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปจากกิจกรรมการเก็บข้อมูลระดับความเข้าใจกับปัญหาที่กล่าวมาสามารถใช้กิจกรรมระหว่างเก็บข้อมูลการวิจัย การใช้ความรู้จากนักวิจัยไปร่วมกับข้อมูลของชาวบ้าน มาสื่อสารโดยที่ไม่ต้องรอสรุปผลการวิจัย

ขณะที่โครงการวิจัยใหม่ ที่เพิ่งดำเนินการแล้วเสร็จ ถูกคัดเลือกมาผลิตสารคดีมากที่สุด ความใหม่และความสดของเรื่องราว เหตุการณ์นั้น เป็นคุณสมบัติที่ดีที่นักสื่อสารใช้พิจารณาคุณค่าของเนื้อหาที่สามารถนำมาสื่อสาร ที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชม และสามารถผลักดันการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ เช่นโครงการวิจัยชุมชนกับการจัดการระบบนิเวศเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองดำเนินสะดวก ที่พบข้อมูลที่เป็นประเด็นเชิงนโยบายสำคัญ ที่ปัจจุบันชุมชนเริ่มประสบปัญหาขยะ และลำคลองตื้นเขินผู้คนหันไปใช้ถนนในการสัญจรหลักแทนการสัญจรทางน้ำเหมือนในอดีต อย่างไรก็ตามภาพสะท้อนปัญหาทางสังคมที่กล่าวมา นอกจากสามารถใช้การสื่อสารเผยแพร่ความรู้ และขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาของพื้นที่อย่างจริงจังแล้ว ยังช่วยให้นักวิจัยรู้สึกมีพลังและความภาคภูมิใจ ต่อการช่วยเหลือสังคมจากงานวิจัยของตน

กระทั่งโครงการวิจัยเก่าบางโครงการ ที่เป็นงานวิจัยเก่าดำเนินการเสร็จมาเกือบ 5 ปี แต่สามารถนำงานวิจัยจากชุดข้อมูลความรู้บางชุด หรือ ข้อเสนอเชิงนโยบาย มาอธิบายปรากฏการณ์ หรือ อ้างกับเหตุการณ์ปัจจุบันได้ ที่อาจเกิดการตั้งคำถามกับสิ่งที่เกิดขึ้นจากผู้ชม เช่นโครงการการพัฒนาแผนหลักการจัดการภัยธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับแผ่นดินถล่ม กับการอธิบายเหตุดินถล่มที่จังหวัดน่านโดยใช้การประมวลนำแนวคิดจากผลการวิจัยหลายๆ แห่งมาประยุกต์ให้เข้ากับลักษณะของภัยพิบัติคุณสมบัติทางปฐพีกลศาสตร์ของพื้นที่ต่างๆ พร้อมจัดทำแผนที่กำหนดพื้นที่เสี่ยงภัย พร้อมอธิบายความสำคัญดังกล่าว กระบวนการจัดทำ และประโยชน์ของมัน

ในส่วนของการผลิตสารคดีนี้ ใช้เทคนิคการนำเสนอ จากการสัมภาษณ์ของนักวิจัย ชาวบ้าน บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของเรื่องตรงกันกับผู้ผลิต

ประกอบกับเสียงบรรยายเนื้อหาจากงานวิจัยซึ่งมีการศึกษาสถานการณ์ความจริงในสังคมที่หลากหลายตามประเด็นการวิจัยที่แตกต่างกันโดยการเขียนบทกำหนดแก่นเรื่องสำคัญที่มาจากงานวิจัยที่เน้นความถูกต้องของข้อมูลไว้ชัดเจน แม้ว่าการผลิตสารคดีนั้นจะสามารถใช้ภาพเล่าเรื่องเพียงอย่างเดียวแทนบทบรรยาย เพราะหากภาพเหล่านั้นมีความหมาย หรือผู้ชมตีความหมายผิดไป ก็อาจส่งผลกระทบต่องานวิจัยได้

แต่ยังคงให้ความสำคัญกับภาพ และ ภาพที่ใช้กับสารคดีนี้ เน้นภาพจริงจากพื้นที่ รองลงมาเป็นภาพที่ได้รับจากนักวิจัย เช่น ภาพแผ่นดินไหว ความรุนแรง ความเสียหายใช้ประกอบสารคดี เรื่องวิจัยรู้สู้ภัยพิบัติเนื่องจากสารคดีจะต้องมีความเป็นจริง หากมีแต่บทบรรยายแต่ขาดภาพจริง หรือภาพที่อธิบายความจริงเรื่องนั้นๆ ขาดความน่าสนใจหรือความน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นเหตุผลที่กล่าวก่อนหน้านี้ ฉะนั้นภาพที่ปรากฏต้องสะท้อนความจริงและบ่งบอกเรื่องราวที่ตรงกับแก่นเรื่องได้อย่างชัดเจน ในส่วนของสถานที่ พฤติกรรม ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก แต่ละบริบทของพื้นที่ และบรรยากาศอื่น ๆ

นอกจากการบรรยายเสียงสัมภาษณ์ ภาพต่างๆ ของสารคดีนี้ ได้ใช้เสียงการสนทนาอย่างสนุกสนานในการทำกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนเสียงเพลงที่สอดคล้องกับบรรยากาศและเรื่องราวที่กำลังพูดถึง หรือแม้แต่เสียงประกอบในธรรมชาติต่าง ๆ (Ambience) ช่วยเพิ่มความน่าสนใจและชวนติดตาม ที่ส่งผลให้การผลิตภาพยนตร์สารคดีหลายเรื่องเป็นที่น่าสนใจ เช่น การถ่ายภาพมุมสูง ภาพถ่ายใต้น้ำ ภาพวิถีชีวิตผู้คนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ภาพต้นตำหรับของข้าวหมกไก่ ก่อนจะถูกยกระดับไปขายที่ประเทศจีน โดยเนื้อหาแต่ละเรื่อง มีความยาวอยู่ที่ 7-10 นาที ทั้งนี้ เพื่อให้การสื่อสารความรู้จากงานวิจัย มีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพ มากขึ้น จึงได้นำเนื้อหาทำอินโฟกราฟิก คลิปสั้น พร้อมอักษรบรรยาย ความยาว 1-1.5 นาที ไว้ใช้กับสื่อโซเชียลมีเดีย อีกทางหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม สารคดีสื่อสารความรู้จากงานวิจัย เป็นการทำงานด้วยสไตล์ของคนเขียนบท ช่างภาพ รวมถึงผู้กำกับ โปรดิวเซอร์ และคนตัดต่อ ที่ถ่ายทอดออกมาของแต่ละบุคคลที่อาจจะเหมือนและต่างกับคนอื่น แต่ยังคงวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ การผลิตสารคดี ให้สารคดีทำหน้าที่ ที่มากกว่าการให้ความรู้กับคนดู คือ การบอกกล่าวและตั้งคำถามกับสังคม ตลอดจนข้อคิดจากการกระทำ และผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างมีส่วนร่วมและเข้าใจ